

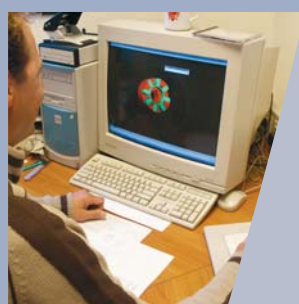
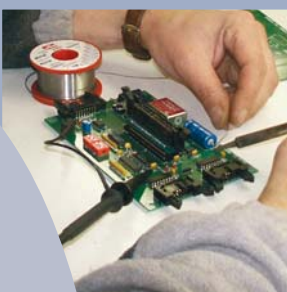
regionaal platform
arbeidsmarktbeleid

noordhollandnoord

De arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord

Deel 1: Foto van 2005

Inhoudsopgave

	Voorwoord	2
	Management samenvatting ‘foto’	3
1	Achtergrond en opzet van het onderzoek	7
1.1	Achtergrond	7
1.2	Opzet van het onderzoek	7
2	Regionale economie	10
2.1	De wereldeconomie en de Nederlandse economie	10
2.2	De economie van Noord-Holland Noord	11
3	Vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt	16
3.1	Vraagzijde van de regionale arbeidsmarkt	16
3.2	Aanbodzijde van de regionale arbeidsmarkt	20
3.2.1	Schoolverlaters	20
3.2.2	Werkzoekenden	24
3.2.3	Uitkeringen en gesubsidieerde arbeid	27
3.3	Bewegingen op de regionale arbeidsmarkt	30
4	Kerncijfers vraag en aanbod per subregio	37
5	Conclusie: SW-analyse	40

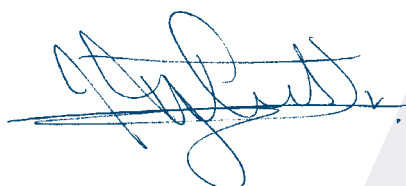
Voorwoord

Voor u ligt een wezenlijk document voor de regio Noord-Holland Noord. Een foto van de arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord in 2005 (deel 1) en een prognose van de arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord in 2010 (deel 2).

Onze regio beschikt over een gunstig ondernemersklimaat en een ruim beschikbaar arbeidspotentieel met een ware 'werkersmentaliteit'. Zal dit echter zo blijven? Zijn er straks voldoende mensen om het werk te doen? En zijn deze mensen qua kennis en kunde ook in staat om het beschikbare uit te voeren? Wanneer dat niet het geval is, wie gaat daar dan werk van maken?

Het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord heeft in samenwerking met de Kamer van Koophandel Noordwest-Holland en de gemeenten in Noord-Holland Noord deze studie naar de arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord laten verrichten. De resultaten hiervan vormen de basis voor het formuleren van regionaal arbeidsmarktbeleid voor de komende periode.

Voor alle partijen op de regionale arbeidsmarkt ligt hiermee een inhoudelijke uitdaging om de samenwerking daadkrachtig vorm te geven en de match tussen vraag en aanbod op de huidige en toekomstige arbeidsmarkt verder te optimaliseren. Dit betekent dat al deze partijen als partners met elkaar om zullen moeten gaan, hun horizon moeten verbreden en over de grenzen van het eigen gebied zullen moeten gaan werken. Arbeidsmarktbeleid is, net als economisch stimuleringsbeleid, geen zaak van individuele partijen maar van alle belanghebbenden samen. Samenwerken is samen doen!

C.G. van Vliet

Voorzitter Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord

Management samenvatting 'foto'

Achtergrond en opzet van het onderzoek

In opdracht van het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPA-NHN) is door Research voor Beleid en SEO Economisch Onderzoek een studie verricht naar de arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord. Het betreft een schets ('foto') van de situatie op de regionale arbeidsmarkt anno 2005 en een vooruitblik op de omstandigheden en de te verwachten discrepanties op de regionale arbeidsmarkt in 2010.

Dit eerste deelrapport bevat de 'foto', bestaande uit een kwantitatieve arbeidsmarktsschets 2004/2005. Deze schets bevat gegevens over de regionale economie, over de vraagzijde en aanbodzijde van de regionale arbeidsmarkt en over bewegingen op de regionale arbeidsmarkt. Ter afsluiting van de schets worden in een SW-analyse (Strengths, Weaknesses) in meer kwalitatieve zin sterkten en zwakten van deze arbeidsmarkt benoemd.

In het tweede deelrapport presenteren we de vooruitblik op het jaar 2010. Daarbij gaat het om een prognose van de vraag en het aanbod in 2010 (aan de hand van een rekenmodel voor de regionale arbeidsmarkt) en een uitgebreide kwalitatieve analyse van (oplossingen voor) de huidige en op middellange termijn te verwachten discrepanties op de regionale arbeidsmarkt.

Regionale economie

- De Nederlandse economie zal volgens de raming van het CPB in 2005 met 0,5 procent groeien (tegen 1,7 procent in 2004). Voor 2006 raamt het CPB een groei van 2,5 procent.
- Ook de regionale economie van Noord-Holland Noord lijkt zich enigszins te herstellen. Zowel de omzetindex als de werkgelegenheidsindex lieten in de regio in 2004 een stijging zien ten opzichte van 2003. De stijging van de omzetindex in Noord-Holland Noord liep relatief gezien echter achter bij die in de rest van het land. Dat geldt voor alle subregio's. Bij de werkgelegenheidsindex is - met uitzondering van de Kop van Noord-Holland - het tegenovergestelde waar te nemen.
- Van de bedrijven in Noord-Holland Noord gaf in 2004 netto 2,2 procent aan in 2005 een uitbreiding van het personeelsbestand te verwachten. Meest positief gestemd waren bedrijven in de sector detailhandel en groothandel, minst positief ondernemingen in de horeca en landbouw. Bedrijven in Noord-Kennemerland waren het meest en die in de Kop van Noord-Holland het minst positief gestemd.

Vraagzijde van de regionale arbeidsmarkt

Werkzame personen

- In 2004 telde Noord-Holland Noord ruim 204 duizend werkzame personen (15 uur per week of meer). Hiervan was ruim 40 procent werkzaam in Noord-Kennemerland en de rest min of meer gelijk verdeeld over beide andere regio's. Vergeleken met het land als geheel is het belang van de landbouw voor de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord - en met name in de subregio's Kop van Noord-Holland en West-Friesland - relatief groot.

Vacatures

- De sinds 2001 dalende landelijke trend in het aantal vacatures (stroomcijfers) boog eind 2003 om in een stijging. Deze stijgende trend zette in 2004 en 2005 door. Noord-Holland Noord volgde (in grote lijnen) deze landelijke ontwikkeling.
- In het tweede kwartaal van 2005 waren er in Noord-Holland Noord in totaal 10,5 duizend vacatures. Dat komt neer op 5 procent van het totale aantal vacatures in Nederland. Subregio Noord-Kennemerland nam hiervan het leeuwendeel (ruim tweederde) voor zijn rekening.
- De 'sectorale top vijf' van vacatures in Noord-Holland Noord bestond in het tweede kwartaal van 2005 uit: 1. Handel; 2. Horeca; 3. Zakelijke diensten; 4. Bouw; 5. Zorg en welzijn. Vergeleken met het land als geheel waren er in Noord-Holland Noord verhoudingsgewijs veel vacatures in de horeca en de bouw. Relatief

gezien heeft de subregio Kop van Noord-Holland veel vacatures in de zakelijke dienstverlening. De subregio West-Friesland heeft in verhouding veel vacatures in de bouwnijverheid.

- Meeste vraag was er in de regio naar administratieve, commerciële en economische beroepen. Dit was in overeenstemming met het landelijke beeld. In subregio Kop van Noord-Holland waren relatief veel vacatures voor agrarische en transportberoepen, in West-Friesland voor technische beroepen.
- Wat gevraagd opleidingsniveau betreft, scoorde in Noord-Holland Noord MBO het hoogst, gevolgd door HBO. Landelijk was dit net andersom. Binnen Noord-Holland Noord had subregio West-Friesland verhoudingsgewijs veel vacatures op HBO-niveau.

Aanbodzijde van de regionale arbeidsmarkt

Schoolverlaters

- In het schooljaar 2003/2004 kende de regio in totaal 1.838 voortijdig schoolverlaters. Een derde daarvan waren meisjes, 20 procent was allochtoon en 27 procent jonger dan 17 jaar. Van alle voortijdig schoolverlaters uit de regio is 31 procent herplaatst, voornamelijk terug naar school. Vergeleken met meer verstedelijkte gebieden is voortijdig schoolverlaten in Noord-Holland Noord een wat minder groot probleem. Desondanks vraagt het om continue aandacht.
- Een van de oorzaken van voortijdig schoolverlaten is - ook in Noord-Holland Noord - een gebrek aan stageplaatsen. Zo was er op 1 november 2004 in het MBO in Noord-Holland Noord een tekort van 520 beroepspraktijkvormings-plaatsen (BVP-plaatsen) op een landelijk tekort van 8.255. De tekorten in Noord-Holland Noord deden zich met name voor in de sectoren zorg en welzijn, horeca/ toerisme/ voeding en handel/ logistiek. Belangrijke oorzaken van de tekorten waren de economische recessie, de stijgende vraag naar stageplaatsen, moeilijk plaatsbare deelnemers en te weinig begeleidingsmogelijkheden.

Werkloze en werkende werkzoekenden

- Tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 daalde het totaal aantal (werkende en werkloze) werkzoekenden in Noord-Holland Noord met ongeveer 1 procent (van 19,1 tot 18,9 duizend). Deze daling was geringer dan landelijk. Subregio Noord-Kennemerland liet in de onderzochte periode een stijging zien.
- Van de 18,9 duizend werkzoekenden in Noord-Holland Noord waren er op 1 juni 2005 11,1 duizend werkloos en 7,8 duizend werkend.
- Werkzoekenden in Noord-Holland Noord zijn relatief laag opgeleid en verhoudingsgewijs oud. Dat geldt in versterkte mate voor werkloze werkzoekenden. Van de werkloze werkzoekenden was op 1 juni 2005 bijna 60 procent laag (BO of VMBO), ruim een kwart middelbaar (HAVO/ VWO/ MBO) en de rest hoger (HBO/WO) opgeleid. Ruim de helft van de werkloze werkzoekenden in de regio was 40 jaar of ouder.

Uitkeringen en gesubsidieerde arbeid

- Eind 2004 werden in Noord-Holland Noord bijna 9.300 WW-uitkeringen verstrekt, 16 procent meer dan een jaar eerder. Vergeleken met de twee overige subregio's was de stijging van het aantal WW-uitkeringen in West-Friesland iets geringer.
- De groei van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO/WAZ/WAJONG) is de afgelopen jaren - mede als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving - omgeslagen in een daling. Eind 2004 werden in Noord-Holland Noord nog zo'n 42.700 arbeidsongeschiktheidsuitkeringen verstrekt, 0,8 procent minder dan een jaar daarvoor. Landelijk gezien was de daling echter het dubbele. Met name de subregio Noord-Kennemerland liet een relatief geringe daling zien.
- In de periode 1 juli 2004 - 1 juli 2005 nam het aantal bijstandsuitkeringen (WWB/IOAW/IOAZ/ WWIK) in Noord-Holland Noord af (mede als gevolg van de doorwerking van de invoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB)).
- Vergeleken met het land als geheel is de bijstandpopulatie in Noord-Holland Noord relatief klein (in 2004 23 respectievelijk 15 WWB/IOAW/IOAZ-uitkeringen per 1000 inwoners). Den Helder herbergt relatief de meeste bijstandsgerechtigden (31 uitkeringen per 1000 inwoners), gevolgd door Alkmaar, Hoorn en Schagen (respectievelijk 26, 20 en 16 uitkeringen per 1000 inwoners).
- Tegenover een daling van het aantal 'traditioneel' gesubsidieerd werkenden (WIW en ID) in de periode 1 juli 2004 - 1 juli 2005 stond een stijging van het aantal gesubsidieerd werkenden in het kader van de WWB (detacheringen, loonkostensubsidies, stages, werken met behoud van uitkering e.d.). Per saldo nam de gesubsidieerde arbeid in Noord-Holland Noord in genoemde periode af.

Bewegingen op de regionale arbeidsmarkt

- De regio Noord-Holland Noord had in 2004 een fors negatief pendelsaldo (= inkomende minus uitgaande pendel) van ten minste 60 duizend personen. De inkomende pendel bedroeg bijna 17 duizend werknemers, 8 procent van de totale werkgelegenheid in Noord-Holland Noord. Noord-Kennemerland kende zowel absoluut als relatief gezien de grootste instroom van werknemers: van alle werkzame personen in deze subregio kwam 23 duizend (24 procent van het totaal) van buiten de regio.
- Slechts ongeveer 20 procent van de HAVO-leerlingen uit de regio Noord-Holland Noord prefereert een vervolgopleiding in de eigen regio. Bij VWO-leerlingen ligt dit op 3 procent. Respectievelijk 44 procent (HAVO) en 67 procent (VWO) vertrekt naar buiten de regio. De rest weet het nog niet. Vanuit de rest van Nederland is niet of nauwelijks belangstelling voor een vervolgopleiding in de regio Noord-Holland Noord.
- Van alle jongere hoger opgeleiden in Nederland is 4 procent afkomstig uit Noord-Holland Noord. De percentages van de jongere hoger opgeleiden die in Noord-Holland Noord gestudeerd hebben, er werken of wonen zijn allen lager dan deze 4 procent (respectievelijk 1,3, 1,7 en 2,6 procent). De conclusie is dan ook dat er sprake is van een 'brain drain' van jongere hoger opgeleiden vanuit de regio Noord-Holland Noord.

SW-analyse

Onderstaande SW-analyse (Strengths, Weaknesses) benoemt de belangrijkste sterke en zwakte punten van de arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord. Waar aangegeven, betreft de sterkte of zwakte vooral een bepaalde deelregio van Noord-Holland Noord. In andere gevallen geldt het voor de gehele regio.

STERKTEN	ZWAKTEN
<ul style="list-style-type: none"> • Overzichtelijkheid van regio • Beschikbare ruimte (plus lage grondprijs) • Aangename woonomgeving • Ruim en gevarieerd aanbod van woningen • Goed ondernemersklimaat • Relatief lage lonen • Sterke vertegenwoordiging van aantal sectoren die snel kunnen profiteren van aantrekken van economie (zoals bouw en installatie, horeca en toerisme, uitzendbranche) • Ruim beschikbaar arbeidspotentieel • 'Werkersmentaliteit' beroepsbevolking 	<ul style="list-style-type: none"> • Perifere ligging (met name Kop van Noord-Holland) • Tekortkomingen in (verkeers)infrastructuur • Relatief zwak imago van regio (met name Kop van Noord-Holland) • Beperkte kennisinfrastructuur/ aanbod hoger onderwijs • Weinig grootbedrijf • Weinig echt hooggeschoolde werkgelegenheid • Weinig echt laaggeschoolde werkgelegenheid/ productiewerk • Relatief laaggeschoolde beroepsbevolking • Onevenwichtige opbouw van groep beschikbare hoger opgeleiden • Onvoldoende in-, door- en uitstroom in beroepsonderwijs • Tekort aan stageplaatsen • Voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid (zij het minder dan elders). Beperkt zicht op de omvang van voortijdig schoolverlaten • Beduidend minder sterke daling van aantal AO-uitkeringen dan landelijk gezien (met name in Noord-Kennemerland) • Nog steeds stijgend aantal WW-gerechtigden (zij het minder snel) • Substantiële harde kern van langdurig werklozen (bijstandsgerechtigden) met name in grotere gemeenten. Relatief laag opleidings- en competentieniveau en relatief oud. Mede daardoor moeilijk inzetbaar op reguliere arbeidsmarkt • Tekorten aan aantal specifieke (technische, zorg- en onderwijs)beroepen • Omvangrijke uitgaande pendel (met name vanuit Noord-Kennemerland) • Brain drain van jongere hoger opgeleiden

Overzichtstabel

Kengetal	Aantal	Regionale trends en ontwikkelingen	Subregionale bijzonderheden	Overig
Werkzame personen (>=15 uur per week)	2004 (RMO): 204.000	Komende jaren toename verwacht van werkzame beroepsbevolking.	40 % in Noord-Kennemerland; rest ongeveer gelijk verdeeld over Kop en West-Friesland.	Belang landbouwsector relatief groot (met name in Kop en West Friesland).
Vacatures	KW2 2005: 10.500	Aantal vacatures toont stijgende trend. Zet komende jaren door.	70% in Noord-Kennemerland; rest ongeveer gelijk verdeeld over Kop en West-Friesland.	Relatief veel vacatures in horeca en bouw. Relatief veel vraag naar MBO en minder naar HBO.
Werkzoekenden	Op 1 juni 2005: 11.100 werkloze werkzoekenden 7.800 werkende werkzoekenden	Tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 daling totaal aantal (werkloze en werkende) werkzoekenden. Echter langzamer dan landelijk.	Tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 daling totaal aantal werkzoekenden in Kop en West-Friesland. In Noord-Kennemerland echter stijging.	Werkloze werkzoekenden relatief laag opgeleid (60% maximaal VMBO) en relatief oud (ruim 50% ouder dan 40 jaar).
WW-uitkeringen	Ultimo 2004: 9.300	Stand eind 2004 16% hoger dan jaar eerder. Stijgingstempo in 2004 lager dan in 2003. Komende jaren als gevolg van aanscherping WW en economisch herstel verdere daling stijgingstempo WW te verwachten.	Stijging in 2004 in West-Friesland iets geringer dan in twee overige subregio's.	Regio volgt landelijke trend.
AO-uitkeringen	Ultimo 2004: 42.700 (inclusief WAZ en WAJONG)	Stand eind 2004 0,8% lager dan jaar eerder. Daling echter beduidend minder dan landelijk (-1,6%). In toekomst verdere daling te verwachten door afschaffing WAZ, herbeoordeling WAO-ers en invoering WIA.	Met name in Noord-Kennemerland relatief geringe daling.	–
WWB/ IOAW/ IOAZ uitkeringen	KW3 2004: 9.500	In periode KW3 2003 - KW3 2004 nagenoeg constant gebleven (landelijk stijging van 1%). In periode 1 juli 2004 – 1 juli 2005 afname. Toekomstige ontwikkeling onzeker. WWB en economisch herstel kunnen leiden tot verdere afname, aanscherping WW, invoering WIA en modernisering WSW tot toename.	In periode KW3 2003 en KW3 2004 forse stijging in Kop. In Noord-Kennemerland daling.	Bijstandspopulatie (afgezet tegen aantal inwoners) relatief klein. Grotere gemeenten (met name Den Helder) relatief meeste bijstandsuitkeringen.
Gesubsidieerde arbeid	–	In de periode 1 juli 2004 - 1 juli 2005 daling aantal 'traditioneel' gesubsidieerd werkenden (WIW en ID) en stijging gesubsidieerd werkenden in kader van de WWB. Per saldo afname van gesubsidieerde arbeid.	–	–

1. Achtergrond en opzet van het onderzoek

1.1 ACHTERGROND

Sinds de invoering van de Wet Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (Wet SUWI) op 1 januari 2002 zijn in ons land de Regionale Platforms Arbeidsmarktbeleid (RPA's) verantwoordelijk voor de ontwikkeling van regionaal arbeidsmarktbeleid. De RPA's zijn samenwerkingsverbanden van in ieder geval gemeenten, de Uitvoeringsorganisatie Werknemersverzekeringen (UWV) en sociale partners. Veelal zijn bij de RPA's ook andere arbeidsmarktrelevante partijen betrokken (zoals CWI, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven). Zo ook in Noord-Holland Noord. Doel van het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPA-NHN) is tot een betere afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te komen om zo de sociaal-economische structuur van de regio Noord-Holland Noord te versterken. Het RPA-NHN buigt zich over regiospecifieke arbeidsmarkt vraagstukken en wil door afstemming van het beleid van de deelnemende partijen tot een efficiëntere en effectievere inzet van middelen komen. Het RPA-NHN heeft deze rol de afgelopen jaren vervuld onder het motto: "Samenwerken is samen doen is mensenwerk."

Door het RPA-NHN is besloten om in het najaar van 2005 een 'foto' te laten maken van de situatie op de regionale arbeidsmarkt en de te verwachten ontwikkelingen op middellange termijn (tot 2010) te laten schetsen. Het RPA-NHN heeft Research voor Beleid en de SEO Economisch Onderzoek gevraagd dit onderzoek uit te voeren.¹

1.2 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Het onderzoek heeft een oplossingsgericht karakter. Globaal bestaat het onderzoek uit de volgende onderdelen:

1. Een kwantitatieve schets van (vraag en aanbod op) de huidige arbeidsmarkt (2004/2005)
2. Het met behulp van een rekenmodel prognosticeren van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in 2010
3. Een kwalitatieve analyse van (huidige en) op middellange termijn te verwachten discrepanties op de arbeidsmarkt én mogelijke oplossingsrichtingen daarvoor.

Hieronder gaan we kort in op de opzet van deze drie onderdelen.

Ad 1. Kwantitatieve arbeidsmarktschets 2004/2005

De kwantitatieve arbeidsmarktschets 2004/2005 brengt de huidige regionale arbeidsmarktsituatie in kaart. Dat gebeurt aan de hand van beschikbare kwantitatieve informatie over verschillende aspecten van de regionale arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord. In de schets wordt de huidige situatie in de regio Noord-Holland Noord waar mogelijk uitgesplitst naar subregio (de WGR-regio's Noord-Kennemerland, West-Friesland en Kop van Noord-Holland), naar sector en naar opleidingsniveau.

¹ Oorspronkelijk was dit ingezet als een soort van "nalatenschap" van een (vanwege beperkte financiële middelen) niet langer levensvatbaar RPA. Er zijn op dit moment echter nieuwe ontwikkelingen die een 'doorstart' van het RPA (in gewijzigde) vorm mogelijk maken.

Onderstaand tekstvak geeft de thema's van de arbeidsmarktschets weer.

Regionale economie

- Kader: de wereldeconomie en Nederlandse economie
- Regionale ontwikkelingen en verwachtingen t.a.v. omzet en personeelsbestand

Vraagzijde van de regionale arbeidsmarkt

- Werkzame personen
- Vacatures (bewerkte BBC-gegevens)

Aanbodzijde van de regionale arbeidsmarkt

- Schoolverlaters
- Werkzoekenden (bewerkte CWI-gegevens)
- Uitkeringen en gesubsidieerde arbeid

Bewegingen op de regionale arbeidsmarkt

- Pendel
- Interregionale mobiliteit HAVO- en VWO-leerlingen
- Interregionale mobiliteit pas afgestudeerden

Kerncijfers vraag en aanbod per subregio

SW-analyse (Strengths, Weaknesses)

Op de beschikbare CWI-gegevens over werkzoekenden en BBC-gegevens over vacatures hebben we aanvullende berekeningen uitgevoerd:

- Het CWI presenteert elke maand een overzicht van het aantal bij haar vestigingen ingeschreven niet-werkende en werkende werkzoekenden. Een deel van de ingeschreven niet-werkende werkzoekenden blijkt volgens de CWI-enquête 'Hoe Zoeken Werkzoekenden' (HZW) niet op zoek naar werk. Een ander deel blijkt inmiddels reeds werk te hebben. Van de bij het CWI geregistreerde werkende werkzoekenden is een deel naar eigen zeggen werkloos. Tegelijkertijd is er ook een groep werkende werkzoekenden die niet bij het CWI staat ingeschreven. Om het daadwerkelijk aantal werkloze en werkende werkzoekenden te schatten, zijn de CWI-cijfers over ingeschreven werkzoekenden gecombineerd met resultaten van HZW.
- Voor het in kaart brengen van de aantallen vacatures is gebruik gemaakt van de vacaturedatabase van BBC Media en Reclame Bank met cijfers over de in kranten, tijdschriften en andere (gedrukte) media gepubliceerde vacatures. Door herweging van deze cijfers naar de CBS vacature-enquête is een betrouwbaar beeld geschetst van de (regionale) vacaturemarkt.¹

¹ Een uitgebreidere methodologische verantwoording van bovenstaande berekeningsmethoden is te vinden in het bijlagenrapport.

Ad 2. Prognose vraag en aanbod 2010

In dit deel van het onderzoek zijn vraag en aanbod op de arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord in 2010 geprognoseerd. Dat is gebeurd aan de hand van een rekenmodel voor de regionale arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord. Dit rekenmodel heeft als uitgangspunt de recente arbeidsmarktontwikkelingen in de regio. De te signaleren trends zijn doorgetrokken naar 2010 op basis van demografische ontwikkelingen, de sectorale situatie en de te verwachten in- door- en uitstroom in het onderwijs. Ook de Regionale Arbeidsmarktprognoses van het CWI zijn in de beschouwingen betrokken.

Ad 3. Kwalitatieve analyse van discrepanties op de arbeidsmarkt

Aan de hand van deskresearch, expertinterviews en een expertmeeting is een kwalitatieve analyse uitgevoerd. Centraal hierin stonden (huidige en) op middellange termijn (2010) te verwachten discrepanties op de arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord. Ook is een groot aantal oplossingsrichtingen voor deze discrepanties in kaart gebracht.

Leeswijzer

Kern van dit eerste deelrapport is de 'foto' van de huidige arbeidsmarkt van Noord-Holland (onderdeel 1). Hoofdstuk 2 gaat in op de regionale economie. Vervolgens beschrijft hoofdstuk 3 vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt. Dit hoofdstuk bevat ook informatie over bewegingen op de regionale arbeidsmarkt. Vervolgens vat hoofdstuk 4 per subregio kort een aantal kerndegevans over vraag en aanbod samen. Het rapport wordt in hoofdstuk 5 afgesloten met een meer kwalitatief getinte SW-analyse van de regionale arbeidsmarkt.

Het tweede deelrapport biedt de vooruitblik op 2010 in de vorm van prognoses van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord in 2010 en een uitgebreide kwalitatieve analyse van discrepanties op de regionale arbeidsmarkt (onderdelen 2 en 3).

Bij beide deelrapporten hoort een bijlagenrapport met onder meer aanvullende en/of meer gedetailleerde informatie, een methodologische verantwoording en meer algemene praktische informatie (zoals overzichten van arbeidsmarktrelevante begrippen en definities, links en subsidieregelingen).

2. Regionale economie

Centraal in dit hoofdstuk staat de economie. Eerst schetsen we een beeld van de wereldeconomie en de Nederlandse economie (paragraaf 2.1). Dit vormt de context voor een uiteenzetting over de regionale economie van Noord-Holland Noord (paragraaf 2.2.).

2.1 DE WERELDECONOMIE EN DE NEDERLANDSE ECONOMIE

Het CPB schetst in de Macro Economische Verkenningen 2006 het volgende beeld van de (te verwachten) economische ontwikkeling:

- Mede door de forse olieprijsstijging is in het eerste halfjaar van 2005 wereldwijd de economische groei iets afgezwakt. Voor 2006 voorziet het CPB mondiaal groeiherstel.
- De Amerikaanse economische groei bleef in de eerste helft van 2005 hoog (zo'n 3,5 procent), vooral door de particuliere consumptie. Ondanks de negatieve effecten van de orkaan Katrina houdt het huidige groeitempo in de tweede helft van 2005 en in 2006 naar verwachting aan.
- Het eurogebied kende in de eerste helft van 2005 opnieuw een relatief zwakke groei. Dit als gevolg van de hoge waardering van de euro in de afgelopen jaren, de forse stijging van de olieprijs en het gebrek aan vertrouwen bij bedrijven en consumenten. De groei van het bruto binnenlands product (BBP) in het eurogebied zal naar verwachting oplopen van 1,25 procent in 2005 tot 2,25 procent in 2006. Dit zou de sterkste groei zijn sinds 2000. Het verwachte herstel is vooral te danken aan een gunstiger wisselkoersontwikkeling, de positieve economische ontwikkeling buiten het eurogebied, het ruime monetaire beleid in het eurogebied en door een niet verder stijgende olieprijs.
- De Nederlandse economie heeft zich na een krimp in het eerste kwartaal van 2005 hersteld. In de eerste helft van het jaar bedroeg de economische groei 0,25 procent. Voor het gehele jaar verwacht het CPB een economische groei van niet meer dan 0,5 procent, tegen 1,7 procent in 2004. Deze terugval hangt vooral samen met de wereldwijde groeivertraging, deels veroorzaakt door de forse stijging van de olieprijs, en met de ongunstige ontwikkeling van het reële beschikbaar gezinsinkomen. Voor 2006 raamt het CPB een groei van 2,5 procent.

Tabel 2.1 toont enkele kerngegevens van de Nederlandse economie.

Tabel 2.1 Kerngegevens Nederlandse economie 2002-2006 (mutaties per jaar in %)

	2002	2003	2004	2005*	2006*
Bruto Binnenlands Product (BBP)	0,1	-0,1	1,7	0,5	2,5
Productie marktsector	-0,8	-0,5	1,9	1,0	3,25
Particuliere consumptie	0,9	-0,7	0,0	-0,75	-2,25(1,0)
Arbeidsproductiviteit marktsector	1,0	1,7	4,3	2,0 (2,25)	2,75 (3,0)
Goederenuitvoer (exclusief energie)	2,0	3,2	9,4	4,0	7,0
Contractloon marktsector	3,5	2,7	1,5	1,0	1,5
Koopkracht (mediaan alle huishoudens)	0,4	-1,1	-0,4	-1,5	1,0

* Ramingen. De cijfers tussen haakjes zijn gecorrigeerd voor financieringsverschuivingen als gevolg van de wet VLZ in 2005, de ZVW in 2006 en voor de aankoop door de Staat van het transportbedrijf van de Gasunie in 2006.

Bron: CPB (2005), MEV 2006.

Vervolgens toont tabel 2.2 enkele kerngegevens van de Nederlandse arbeidsmarkt.

Tabel 2.2 Kerngegevens Nederlandse arbeidsmarkt 2002-2006

	2002	2003	2004	2005*	2006*
Werkgelegenheid in arbeidsjaren (mutatie per jaar in %)	-0,3	-0,9	-1,6	-0,5 (-0,75)	1,0 (0,75)
Werkgelegenheid in personen (>= 12 u.p.w.) (mutatie per jaar in %)	0,4	-0,7	-1,5	-0,25 (-0,5)	1,25 (1,0)
Arbeidsaanbod in personen (mutatie per jaar in %)	1,1	0,6	-0,3	0 (-0,25)	0,75 (0,5)
Werkloze beroepsbevolking (niveau x 1.000)	302	396	479	505	475
Werkloze beroepsbevolking (niveau in % van beroepsbevolking)	4,0	5,3	6,4	6,75	6,35
Vacatures (x 1000)	135	99	109		

* Ramingen. De cijfers tussen haakjes zijn gecorrigeerd voor financieringsverschuivingen als gevolg van de wet VLZ in 2005, de ZVW in 2006 en voor de aankoop door de Staat van het transportbedrijf van de Gasunie in 2006.

Bron: CPB (2005). MEV 2006.

De werkgelegenheid daalt in 2005 voor het vierde jaar op rij, zij het minder dan in de afgelopen twee jaar.¹ Ondanks het banenverlies loopt de werkloosheid in de raming van het CPB in 2005 slechts met 25 duizend personen op, tot 6,75 procent van de beroepsbevolking. Dit is te verklaren door de stagnatie in het arbeidsaanbod. Vanwege de relatief geringe kans op het vinden van een baan door de ongunstige arbeidsmarktsituatie treden sommige mensen niet of pas later tot de arbeidsmarkt toe. Zij gaan bijvoorbeeld eerst nog een (vervolg)opleiding volgen. Door het herstel van de productiegroei zal in 2006 het aantal banen vermoedelijk toenemen, waardoor ook de werkloosheid enigszins kan dalen.

2.2 DE ECONOMIE VAN NOORD-HOLLAND NOORD

Aan de hand van de ERBO enquête van de Kamer van Koophandel is een beeld te schetsen van de bedrijfseconomische ontwikkelingen binnen de regio.² Hieronder wordt ingegaan op de ontwikkelingen en verwachtingen met betrekking tot de omzet en het personeelsbestand van de bedrijven die actief zijn in de regio Noord-Holland Noord.

Allereerst geeft tabel 2.3 een samenvattend overzicht van de situatie in de regio anno 2004.

¹ Overigens heeft ook de invoering op 1 januari 2004 van de wet VLZ in 2005 en 2006 statistisch een opwaarts effect op de ontwikkeling van de werkgelegenheid in ons land. Voorheen kwamen zieke werknemers na het eerste ziektejaar in de WAO terecht. Nu blijven ze in het tweede ziektejaar in dienst van de werkgever en tellen ze dus mee als werknemer. In haar ramingen voor 2005 en 2006 corrigeert het CPB hiervoor.

² Deze enquête omvat alleen commerciële bedrijven en is gehouden in september en oktober 2004. De collectieve sector is dus niet vertegenwoordigd.

Tabel 2.3 Omzet en werkgelegenheidsindicatoren voor regio Noord-Holland Noord, peiljaar 2004

	Omzet	Werkgelegenheid			Verwachting personeels- bestand voor 2005 % netto
	Index*	Index	% afname	% toename	
Kop van Noord-Holland	98,9	99,3	11,2	9,7	0,6
Noord-Kennemerland	100,3	100,2	15,3	14,6	4,5
West-Friesland	99,3	101,2	9,9	15,4	1,0
Noord-Holland Noord	99,6	100,3	12,4	13,3	2,2
Nederland	101,1	99,4	15,4	14,3	2,2

* Basisjaar 2003

Bron: ERBO Enquête/ KvK/ SEO Economisch Onderzoek (2005)

De tweede kolom van tabel 2.3 geeft de zogenaamde omzetindex voor de verschillende subregio's van Noord-Holland Noord weer alsmede de waarde voor heel Nederland. Uit de kolom valt duidelijk af te lezen dat de omzet in de hele regio Noord-Holland Noord achterloopt in vergelijking met de rest van het land. Bij de werkgelegenheidsindex (derde kolom) is het tegenovergestelde waar te nemen. Alleen de subregio Kop van Noord-Holland heeft een lagere waarde in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Het percentage bedrijven dat heeft aangegeven in 2004 minder personeel in dienst te hebben dan in 2003 (vierde kolom) is in de regio Noord-Holland Noord met 12,4 procent lager dan het landelijk gemiddelde (15,4 procent). Daar staat tegenover dat het percentage dat aangeeft meer personeel te hebben aangenomen (vijfde kolom) ook lager is, respectievelijk 13,3 procent tegenover een landelijk gemiddeld van 14,3 procent.

Ten aanzien van de netto verwachtingen omtrent het personeelsbestand voor 2005 (laatste kolom) wijkt de regio Noord-Holland Noord weinig af van het landelijke beeld. Binnen de regio zijn echter wel duidelijke verschillen. Subregio Noord-Kennemerland is beduidend positiever gestemd over de toekomst dan de overige subregio's. In de subregio Kop van Noord-Holland verwachten de bedrijven vrijwel geen verandering (negatief dan wel positief) in de omvang van het personeelsbestand.

In tabel 2.4 is de ontwikkeling van de omzetindex weergegeven voor de verschillende sectoren in de regio Noord-Holland Noord. Voor twee van de zes sectoren (groothandel en diensten) en de subsectoren metaalindustrie en vervoer heeft het jaar 2004 een verbetering van de omzet laten zien ten opzichte van 2003. De andere sectoren hebben een verslechtering meegemaakt, waarbij de sector landbouw in 2004 onder het niveau van het basisjaar 1999 is terechtgekomen.

Tabel 2.4 Ontwikkeling van de omzetindex Noord-Holland Noord naar sector

Sector	2000	2001	2002	2003	2004
Totaal	106,4	110,2	111,8	111,0	110,5
Landbouw	101,3	105,2	104,3	103,9	98,3
Industrie	107,5	112,0	111,1	109,4	108,5
<i>Metaalindustrie - sub van industrie</i>	<i>108,6</i>	<i>114,6</i>	<i>111,5</i>	<i>108,4</i>	<i>110,4</i>
Bouwnijverheid	105,4	104,9	106,8	105,1	104,8
Groothandel	111,2	116,3	120,3	119,0	119,5
Detailhandel	103,6	107,0	107,6	108,4	108,0
Diensten	106,7	112,2	115,5	115,0	115,5
<i>Horeca - sub van diensten</i>	<i>103,5</i>	<i>108,7</i>	<i>109,1</i>	<i>107,1</i>	<i>105,8</i>
<i>Vervoer - sub van diensten</i>	<i>106,4</i>	<i>108,3</i>	<i>109,9</i>	<i>110,1</i>	<i>112,1</i>

Basisjaar is 1999

Bron: ERBO Enquête/ KvK/ SEO Economisch Onderzoek (2005)

Tabel 2.5 geeft vervolgens de ontwikkeling van de werkgelegenheidsindex in Noord-Holland Noord naar sector weer. De werkgelegenheidsindex is in 2004 gedaald in de metaalindustrie en de bouwnijverheid. In alle andere (sub)sectoren steeg de werkgelegenheidsindex of is deze gestabiliseerd (industrie).

Tabel 2.5 Ontwikkeling van de werkgelegenheidsindex Noord-Holland Noord naar sector

Sector	2000	2001	2002	2003	2004
Totaal	103,5	106,8	108,0	106,8	107,1
Landbouw	101,6	102,8	104,2	103,8	105,1
Industrie	104,7	109,4	108,2	105,4	105,4
<i>Metaalindustrie - sub van industrie</i>	<i>103,8</i>	<i>107,0</i>	<i>105,2</i>	<i>102,5</i>	<i>101,4</i>
Bouwnijverheid	102,1	104,9	105,1	105,2	103,8
Groothandel	103,6	108,2	110,0	109,1	109,3
Detailhandel	101,5	104,1	104,8	103,0	104,0
Diensten	105,8	109,1	112,6	111,9	112,3
<i>Horeca - sub van diensten</i>	<i>101,5</i>	<i>105,5</i>	<i>107,4</i>	<i>103,8</i>	<i>104,1</i>
<i>Vervoer - sub van diensten</i>	<i>104,3</i>	<i>107,3</i>	<i>108,7</i>	<i>108,5</i>	<i>109,3</i>

Basisjaar is 1999

Bron: ERBO Enquête/ KvK/ SEO Economisch Onderzoek (2005)

Het percentage bedrijven in Noord-Holland Noord dat een verslechtering van de werkgelegenheid (dat wil zeggen een afname van het personeelsbestand) heeft meegemaakt, is in de afgelopen jaren toegenomen. Uit tabel 2.6 is - zij het met enige voorzichtigheid - op te maken dat het ergste achter de rug is. Alleen in de sector groothandel is het percentage bedrijven dat aangeeft te hebben gesnoeid in het personeelsbestand in 2004 ten opzichte van 2003 toegenomen.

Tabel 2.6 Ontwikkeling van het percentage bedrijven in Noord-Holland Noord dat te maken had met een **afname** van werkgelegenheid/werknemers

Sector	2000	2001	2002	2003	2004
Totaal	8,5	9,0	11,0	15,6	12,4
Landbouw	8,5	7,9	7,4	10,5	8,4
Industrie	14,1	14,0	19,2	21,9	15,9
<i>Metaalindustrie - sub van industrie</i>	<i>17,5</i>	<i>14,3</i>	<i>19,7</i>	<i>23,0</i>	<i>13,5</i>
Bouwnijverheid	10,9	10,1	14,0	14,9	13,0
Groothandel	8,3	7,7	18,5	13,6	15,3
Detailhandel	8,6	7,2	9,0	16,5	10,7
Diensten	5,7	9,1	8,2	15,6	12,9
<i>Horeca - sub van diensten</i>	<i>6,8</i>	<i>4,0</i>	<i>6,5</i>	<i>15,8</i>	<i>12,0</i>
<i>Vervoer - sub van diensten</i>	<i>4,1</i>	<i>5,9</i>	<i>7,3</i>	<i>9,7</i>	<i>9,7</i>

Bron: ERBO Enquête/ KvK/ SEO Economisch Onderzoek (2005)

Tabel 2.7 is het 'negatief' van de vorige tabel in die zin dat deze de percentages weergeeft van de bedrijven die hebben aangegeven juist meer personeel te hebben aangenomen. De grootste stijging ten opzichte van 2003 is in 2004 te zien in de sectoren industrie en diensten (opvallend is vooral de sterke stijging in de horeca). Beide sectoren zijn echter ver verwijderd van de boom die zij in 2000 doormaakten. Toen gaf bijna 30 procent van alle bedrijven in de sector industrie en 21 procent in de sector diensten te kennen dat zij meer personeel hadden aangenomen.

Tabel 2.7 Ontwikkeling van het percentage bedrijven in Noord-Holland Noord dat te maken had met een **toename** van werkgelegenheid/werknemers

Sector	2000	2001	2002	2003	2004
Totaal	18,7	18,7	17,2	13,4	13,3
Landbouw	12,5	11,6	9,4	13,0	8,2
Industrie	29,3	27,2	21,8	16,2	18,9
<i>Metaalindustrie - sub van industrie</i>	<i>31,2</i>	<i>30,0</i>	<i>23,9</i>	<i>21,4</i>	<i>18,7</i>
Bouwnijverheid	23,1	20,5	15,2	16,3	11,2
Groothandel	22,0	25,8	21,1	18,0	16,4
Detailhandel	11,2	13,9	16,2	11,0	10,4
Diensten	21,0	20,0	19,3	12,3	15,2
<i>Horeca - sub van diensten</i>	<i>10,8</i>	<i>14,9</i>	<i>11,0</i>	<i>5,8</i>	<i>14,7</i>
<i>Vervoer- sub van diensten</i>	<i>18,9</i>	<i>13,2</i>	<i>12,5</i>	<i>9,7</i>	<i>11,7</i>

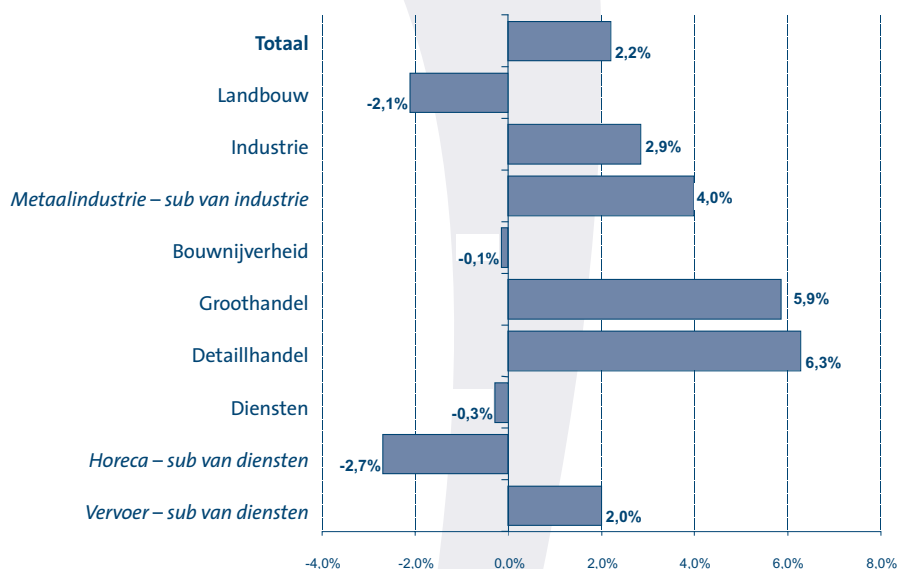
Bron: ERBO Enquête/ KvK/ SEO Economisch Onderzoek (2005)

In de ERBO enquête wordt bedrijven ook gevraagd naar hun verwachtingen omtrent hun personeelsbestand voor het komende jaar. Figuur 2.1 geeft de in 2004 gepeilde netto verwachtingen voor het jaar 2005 van de bedrijven in de regio Noord-Holland Noord weer.¹ Voor alle sectoren samen geldt dat 2,2 procent verwacht in 2005 het personeelsbestand uit te breiden.

¹ Deze verwachtingen zijn vaak in overeenstemming met de realiteit, maar komen niet altijd uit.

Figuur 2.1 Netto verwachtingen van bedrijven in Noord-Holland Noord inzake het aannemen personeel voor het jaar 2005

Bron: ERBO Enquête/ KvK/ SEO Economisch Onderzoek (2005)

De meest positieve verwachtingen hebben bedrijven in de sector detailhandel. De horecaondernemingen en de agrarische bedrijven zijn binnen de regio Noord-Holland Noord het minst positief gestemd. Tabel 2.8 geeft de netto verwachtingen omtrent veranderingen in het personeelsbestand voor de afgelopen vijf jaar weer.

Tabel 2.8 Netto verwachtingen van bedrijven in Noord-Holland Noord inzake het aannemen van personeel*

Sector	2000	2001	2002	2003	2004
Totaal	13,3%	8,6%	4,3%	-1,4%	2,2%
Landbouw	4,6%	5,5%	1,3%	-2,8%	-2,1%
Industrie	23,0%	12,2%	3,6%	0,2%	2,9%
Metaalindustrie - sub van industrie	27,0%	17,7%	0,8%	2,3%	4,0%
Bouwnijverheid	19,4%	10,4%	2,4%	0,3%	-0,1%
Groothandel	17,0%	14,6%	5,0%	-0,9%	5,9%
Detailhandel	10,8%	5,2%	3,5%	-0,9%	6,3%
Diensten	11,9%	8,9%	7,0%	-2,6%	-0,3%
Horeca - sub van diensten	3,3%	5,6%	1,9%	-5,0%	-2,7%
Vervoer - sub van diensten	8,5%	9,0%	6,7%	-3,5%	2,0%

* Een negatieve waarde duidt er op dat het percentage bedrijven dat verwacht minder personeel nodig te hebben in het komende jaar groter is dan het percentage bedrijven dat een toename in het personeelsbestand verwacht.

Bron: ERBO Enquête/ KvK/ SEO Economisch Onderzoek (2005)

Uit de tabel komt duidelijk naar voren dat 2000 een bijzonder goed jaar was waarin ook de verwachtingen voor het daaropvolgende jaar zeer positief gestemd waren. Ten opzichte van 2003 zijn de geuite verwachtingen in 2004 (voor het jaar 2005) beduidend positiever.

3. Vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt

Dit hoofdstuk schetst de huidige (2004/2005) situatie op de regionale arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord. Deze schets biedt achtereenvolgens inzicht in de vraagzijde van de regionale arbeidsmarkt (paragraaf 3.1), de aanbodzijde van de regionale arbeidsmarkt (paragraaf 3.1) en bewegingen op de regionale arbeidsmarkt (pendel en mobiliteit) (paragraaf 3.3).

3.1 VRAAGZIJDEN VAN DE REGIONALE ARBEIDSMARKT

In deze paragraaf staat de vraag naar arbeid centraal. Daarbij gaat het zowel om de zittende werknemers, de werkgelegenheid, als om de vacatures. Het arbeidsmarktbeleid richt zich - wat de vraagzijde betreft - vooral op het (beter kunnen) vervullen van vacatures. Daarom ligt in dit hoofdstuk de nadruk op de vacatures. Centraal daarbij staan de vacatures in Noord-Holland Noord in het tweede kwartaal van 2005 en een vergelijking met die in het eerste kwartaal van 2005.¹ In hoofdstuk 4 ('Kerncijfers vraag en aanbod per subregio') schetsen we ook de ontwikkeling van het aantal vacatures in Noord-Holland Noord ten opzichte van het tweede kwartaal van 2004.

Werkzame personen²

Een eerste belangrijke indicator voor de vraagzijde van de arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord is het aantal werkzame personen. Tabel 3.1 geeft inzicht in het aantal arbeidsplaatsen (personen die 15 of meer uur per week werken) in de drie subregio's van Noord-Holland Noord op 1 januari 2004.

Tabel 3.1 Arbeidsplaatsen (fulltime) per activiteit op 1 januari 2004

Personen 15 uur of meer per week	Landbouw visserij	Industrie nutsbedr. bouwnijv.	Handel horeca transport	Zakelijke diensten	Overige diensten	Totaal
Kop van Noord Holland	5,056	9,797	13,727	7,239	21,987	57,806
Noord-Kennemerland	2,448	15,587	22,891	14,701	31,344	86,971
West-Friesland	4,811	15,006	15,303	8,791	15,583	59,494
Noord-Holland Noord	12,315	40,390	51,921	30,731	68,914	204,271

Bron: RMO, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2005)

Begin 2004 waren er in de regio 204 duizend personen die 15 uur of meer werkten.³ Hiervan was ruim 40 procent werkzaam in Noord-Kennemerland en de rest min of meer gelijk verdeeld over beide andere regio's. Het belang van de sector landbouw voor de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord, en dan met name in West-Friesland en in de Kop van Noord-Holland, is relatief groot in vergelijking met de rest van Nederland.

¹ De vacaturegegevens voor het eerste kwartaal van 2005 zijn opgenomen in het bijlagenrapport.

² Het bijlagenrapport bevat meer gedetailleerde informatie over het aantal werkzame personen in Noord-Holland Noord.

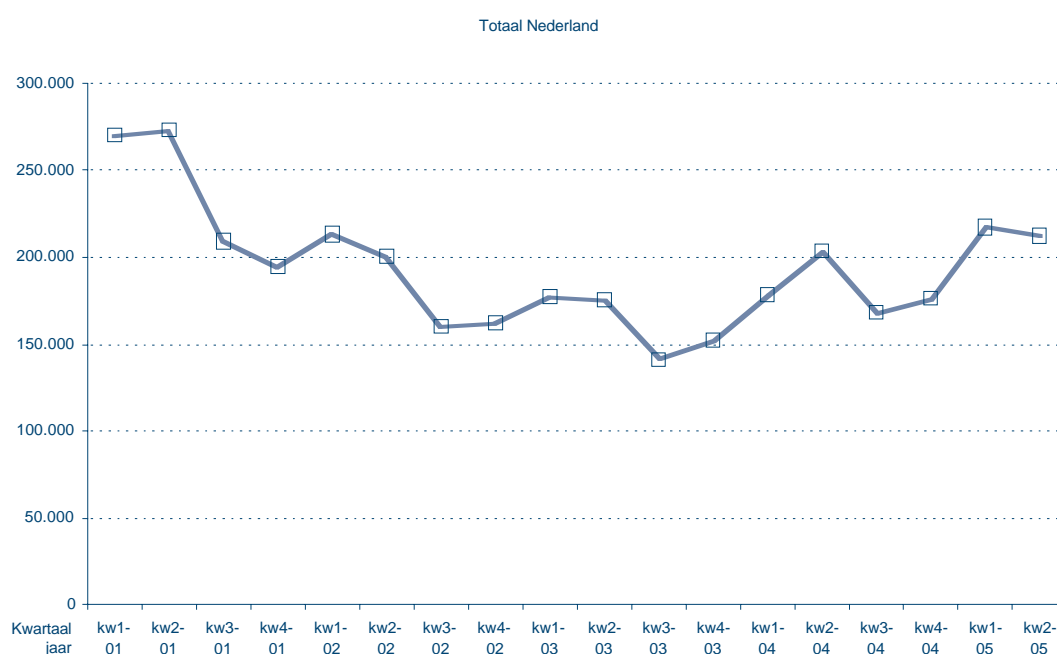
³ Daarnaast waren er nog zo'n 47 duizend personen die minder dan 15 uur per week werkten.

Het CPB voorspelt dat de verdeling van de werkgelegenheid over de bedrijfstakken op middellange termijn sterk blijft verschuiven, met name van de sectoren landbouw en industrie naar de sectoren diensten en zorg. Deze verschuiving is de voortzetting van een proces dat al decennia aan de gang is.¹

Totaal aantal vacatures²

Figuur 3.1 toont de ontwikkeling van het totaal aantal vacatures in Nederland per kwartaal vanaf begin 2001. Sinds begin 2001 is het aantal vacatures in ons land fors gedaald. Bedroeg in 2001 landelijk gezien het totaal aantal vacatures op jaarbasis nog 945 duizend, in 2003 was dit nog maar 645 duizend. De dalende trend in het aantal vacatures buigt eind 2003 echter om in een stijging. Deze stijgende trend zet in 2004 en 2005 (in het derde kwartaal zelfs versterkt) door. De regio Noord-Holland Noord volgde (in grote lijnen) deze ontwikkeling.

Figuur 3.1 Ontwikkeling van het aantal vacatures in Nederland, 2001-2005 (per kwartaal)

Bron: BBC (2003, 2004, 2005), Matchcare (2003), CBS (2005), bewerking SEO (2005).

Totaal aantal vacatures naar branche

Tabel 3.2 toont voor het tweede kwartaal van 2005 de vacatures in Noord-Holland Noord naar subregio en branche van aanbieder.

¹ CPB (2004). Vier vergezichten op Nederland. Productie, arbeid en sectorstructuur in vier scenario's tot 2040.

² Indien niet anders vermeld gaat het in dit rapport bij de vacatures om stroomcijfers.

Tabel 3.2 Vacatures in Noord-Holland Noord in het tweede kwartaal van 2005 naar subregio en branche van aanbieder in afgeronde aantallen (kolom totaal inclusief overige branches)*

Subregio	Land- bouw & visserij	Indu- strie	Bouw- nijver- heid	Handel	Horeca	Vervoer	Finan- ciële diensten	Zakelijke diensten	Over- heid	Onder- wijs	Zorg en welzijn	Cultuur & overige dienst- verlening	Totaal
Kop van Noord-Holland	Nb	90	310	190	1	40	-	370	130	40	110	20	1.750
Noord-Kennemerland	Nb	270	440	1.410	1	510	510	870	80	220	720	450	7.050
West-Friesland	Nb	150	360	340	1	100	100	200	50	80	210	60	1.650
Totaal Noord-Holland Noord	300	510	1.110	1.940	1.600	650	610	1.440	260	340	1.040	530	10.450
Totaal Nederland	8.000	18.000	14.000	39.000	17.000	10.000	9.000	48.000	6.000	10.000	23.000	12.000	212.000

* - = minder dan vijf

nb = niet beschikbaar: door gebrekkige vulling van gegevens over landbouw & visserij en horeca zijn vacatures in deze branches niet uitgesplitst naar subregio's

Bron: BBC (2005), CBS (2005), bewerking SEO (2005).

De vijf branches met absoluut gezien de meeste vacatures in Noord-Holland Noord zijn in het tweede kwartaal van 2005: 1. Handel; 2. Horeca; 3. Zakelijke diensten; 4. Bouwnijverheid en 5. Zorg en welzijn. Deze 'sectorale top vijf' van Noord-Holland Noord wijkt in meerdere opzichten af van de landelijke. Op de vierde plaats in de landelijke top 5 staat industrie in plaats van bouwnijverheid. De andere branches komen in de landelijke top 5 wel voor, maar op andere plaatsen. Zo staat landelijk gezien de zakelijke dienstverlening op de eerste plaats en horeca pas op de vijfde plaats. In vergelijking met het eerste kwartaal van 2005 is de 'sectorale top vijf' van Noord-Holland Noord vrijwel hetzelfde gebleven. Het enige verschil is dat zorg en welzijn en zakelijke diensten stuivertje hebben gewisseld.

Subregio Noord-Kennemerland heeft - afgezien van de branche overheid - in absoluut opzicht voor alle branches de meeste vacatures. Relatief gezien heeft de subregio Kop van Noord-Holland veel vacatures in de zakelijke dienstverlening. De subregio West-Friesland heeft in verhouding veel vacatures in de bouwnijverheid.

Totaal aantal vacatures naar beroepsgroep

Tabel 3.3 geeft vervolgens de vacatures in het tweede kwartaal van 2005 weer naar subregio en de in de vacature gevraagde beroepsgroep.

¹ Bij de hoge score van de zakelijke diensten moet worden aangemerkt dat hier ook de vacatures van uitzendbureaus onder vallen. Het gaat daarbij veelal om werk in andere sectoren dan de zakelijke diensten (bijvoorbeeld de metaal, horeca en schoonmaak). Strikt genomen zouden deze vacatures bij de scores voor betreffende sectoren moeten worden opgeteld.

Tabel 3.3 Vacatures in Noord-Holland Noord in het tweede kwartaal van 2005 naar subregio en beroepsgroep in afgeronde aantallen (kolom totaal inclusief onbekende/ overige beroepen)*

Subregio	Pedago- gisch	Agra- risch	Tech- nisch	Trans- port	(Para) medisch	Administr. commerc. en economie	Juridisch bestuurlijk en beveiliging	Taal- kundig en cultureel	Gedrag & maat- schappij	Verzor- gend	Totaal
Kop van Noord-Holland	50	160	590	80	100	390	20	-	10	130	1.750
Noord-Kennemerland	210	20	1.430	30	430	2.610	80	80	190	1.430	7.050
West-Friesland	100	-	510	10	90	640	50	30	50	30	1.650
Totaal Noord-Holland Noord	360	180	2.530	120	620	3.640	150	110	250	1.590	10.450
Totaal Nederland	8.000	5.000	49.000	3.000	13.000	87.000	4.000	2.000	8.000	19.000	212.000

* - = minder dan vijf

Bron: BBC (2005), CBS (2005), bewerking SEO (2005).

Het meest gevraagd in het tweede kwartaal van 2005 in Noord-Holland Noord zijn de administratieve, commerciële en economische beroepen. Op enige afstand volgen de technische beroepen en verzorgende beroepen. De (para)medische beroepen en pedagogische beroepen complementeren de top 5. Dit komt volledig overeen met het landelijke beeld en nagenoeg overeen met de top 5 in het eerste kwartaal van 2005 in Noord-Holland Noord. In het eerste kwartaal stonden niet de pedagogische beroepen op de vijfde plaats, maar de agrarische beroepen samen met de beroepen op het terrein van gedrag en maatschappij.

De subregio Noord-Kennemerland heeft absoluut gezien voor vrijwel ieder beroep de meeste vacatures. Alleen wat de agrarische en transportberoepen betreft, zijn elders in de regio Noord-Holland Noord meer vacatures te vinden, namelijk in de subregio Kop van Noord-Holland. De subregio West-Friesland heeft relatief veel vacatures voor technische beroepen.

Totaal aantal vacatures naar opleidingsniveau

Tot slot toont tabel 3.4 voor het tweede kwartaal van 2005 de vacatures in Noord-Holland Noord naar subregio en opleidingsniveau.¹

¹ In het bijlagenrapport is vergelijkbare informatie opgenomen voor het eerste kwartaal van 2005.

Tabel 3.4 Vacatures in Noord-Holland Noord in het tweede kwartaal van 2005 naar subregio en opleidingsniveau (afgeronde aantallen)

Subregio	t/m VMBO	MBO/HAVO/ VWO	HBO	WO	Totaal
Kop van Noord-Holland	260	700	410	400	1.750
Noord-Kennemerland	1.850	2.430	2.160	620	7.050
West-Friesland	150	600	610	300	1.650
Totaal Noord-Holland Noord	2.300	3.700	3.200	1.300	10.500
Totaal Nederland	37.000	62.000	77.000	36.000	212.000

Bron: BBC (2005), CBS (2005), bewerking SEO (2005).

In het tweede kwartaal van 2005 is in Noord-Holland Noord als geheel de meeste vraag naar werknemers met een opleiding met een middelbaar opleidingsniveau, op de voet gevolgd door werknemers met een HBO-niveau. Naar personeel met een lage en met name een academische opleiding is minder vraag. Deze verdeling komt voor een groot deel overeen met die in heel Nederland in het tweede kwartaal van 2005. Het belangrijkste onderscheid is dat landelijk gezien de meeste vraag is naar HBO-beroepen in plaats van naar beroepen op middelbaar opleidingsniveau. Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2005 is in de regio de verdeling in grote lijnen hetzelfde gebleven.

Verder blijkt uit de tabel dat in de subregio Kop van Noord-Holland naar verhouding veel vraag is naar personeel met een middelbaar opleidingsniveau. De subregio West-Friesland heeft relatief veel vacatures op HBO-niveau.

3.2 AANBODZIJDE VAN DE REGIONALE ARBEIDSMARKT

Deze paragraaf behandelt het aanbod van arbeid in Noord-Holland Noord. Aan de orde komen achtereenvolgens schoolverlaters, (werkloze en werkende) werkzoekenden en de groep uitkeringsgerechtigden en gesubsidieerd werkenden.

3.2.1 Schoolverlaters

Voortijdig schoolverlaters¹

Nederland vergrijst. Op afzienbare termijn dreigen hierdoor tekorten te ontstaan op de arbeidsmarkt. Om deze toekomstige tekorten te accommoderen is het van groot belang dat de huidige generatie jongeren - de werknemers van de toekomst - goed worden voorbereid. Een voldoende startkwalificatie² voor elke jongere is hiervoor een noodzakelijke voorwaarde. Met het oog op hun toekomst is voor jongeren zelf het verwerven van een startkwalificatie te prevaleren boven het op korte termijn vinden van werk. Echter, lang niet alle jongeren maken hun opleiding af.

De regierol en eindverantwoordelijkheid voor de opvang en begeleiding van jongeren zonder startkwalificatie ligt sinds jaar en dag bij de gemeenten. Sinds 1 augustus 2001 is de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) van gemeenten wettelijk verankerd. De regio Noord-Holland Noord kent vier gemeenten met een RMC-functie: Alkmaar (Noord-Kennemerland), Hoorn (West-Friesland), Den Helder en Schagen (Kop van Noord-Holland).

¹ Iedere jongere tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat. Ook leerlingen tot 23 jaar die langer dan een maand zonder reden van school wegblijven, worden als voortijdig schoolverlater aangemerkt.

² Startkwalificatie = diploma op minimaal vwo, havo, BBL/BOL 2 niveau.

Voortijdig schoolverlaten is al jaren lang in heel Nederland een erkend probleem, zonder dat de omvang ervan precies duidelijk is. Net als in de meeste andere regio's in Nederland was tot voor kort de registratie van voortijdig schoolverlaters in Noord-Holland Noord onvolledig. Op basis van de beschikbare gegevens is daarom geen goed en volledig beeld te krijgen van dit (toekomstige) arbeidsmarktprobleem. Op basis van gegevens aangeleverd door de vier RMC's in de regio Noord-Holland Noord is voor het schooljaar 2003-2004 het aantal voortijdig schoolverlaters berekend.¹ Daarbij is een uitsplitsing gemaakt naar geslacht, etniciteit en leeftijd (tabel 3.5A) en laatste opleiding en herplaatsing (tabel 3.5B).

Tabel 3.5A Aantal voortijdig schoolverlaters naar persoonskenmerk*

Subregio	Totaal	Vrouw	Autochtoon	Allochtoon	Onbekend	t/m 16 jaar
Kop van Noord-Holland	394	170	151	59	184	109
Noord-Kennemerland	646	256	349	197	100	221
West-Friesland	798	321	680	118	0	279
Totaal Noord-Holland Noord	1.838	747	1.180	374	284	609
Aandeel in totaal	100%	41%	64%	20%	15%	33%

* peilperiode juli 2003 t/m augustus 2004

Bron: RMC Alkmaar, RMC Den Helder e.o. (2004), RMC Gewest (2004), RMC Hoorn (2004); bewerking SEO Economisch Onderzoek 2005

Tabel 3.5B Aantal voortijdig schoolverlaters naar laatste opleiding en herplaatsing*

Subregio	Totaal	BOL/BBL niveau 1	BOL/BBL niveau 2-4	Onder- bouw + VMBO	HAVO/ VWO	Overig / onbe- kend	Herplaatst
Kop van Noord-Holland	394	65	72	103	29	125	100
Noord-Kennemerland	646	109	149	223	27	138	180
West-Friesland	798	69	298	361	32	38	289
Totaal Noord-Holland Noord	1.838	243	519	687	88	301	569
Aandeel in totaal	100%	13%	28%	37%	5%	16%	31%

* peilperiode juli 2003 t/m augustus 2004

Bron: RMC Alkmaar, RMC Den Helder e.o. (2004), RMC Gewest (2004), RMC Hoorn (2004); bewerking SEO Economisch Onderzoek 2005

Alle scholen in de regio Noord-Holland Noord hebben in het schooljaar 2003/2004 hun aantallen voortijdig schoolverlaters aan het RMC gemeld. De regio kende in totaal 1.838 voortijdig schoolverlaters. Een derde daarvan waren meisjes, 20 procent was allochtoon en 27 procent jonger dan 17 jaar. Van alle voortijdig schoolverlaters uit de regio is 31 procent herplaatst, voornamelijk terug naar school.

¹ De RMC-werkgebieden Den Helder en Gewest (= Schagen) zijn daarbij samengevoegd tot de subregio Kop van Noord-Holland.

Een sluitende registratie en aanpak van voortijdig schoolverlaters wordt ook door de vier RMC's in Noord-Holland Noord nagestreefd. Zo meldt het RMC Hoorn in haar meest recente verbeterplan RMC-functie als een van de speerpunten van beleid: "Verbetering van de registratie door koppeling van de RMC-registratie aan de gemeentelijke basisadministratie en het nieuwe leerplichtadministratiesysteem." Het RMC Den Helder verwacht dat het aantal aangemerkt voortijdig schoolverlaters in 2005 waarschijnlijk zal stijgen ten opzichte van voorgaande jaren, als gevolg van een verbeterde registratie. Om te komen tot een sluitende aanpak worden afspraken gemaakt met de verschillende (mede) verantwoordelijke spelers: zoals de scholen, sociale diensten, het CWI en het bedrijfsleven.

Tekorten aan BPV-plaatsen

Een van de oorzaken van voortijdig schoolverlaten is een gebrek aan voldoende stageplaatsen. Ook in de regio Noord-Holland Noord speelt dit probleem. De BVE-Raad heeft via haar leden - de ROC's in Nederland - een inventarisatie gemaakt van de tekorten aan beroepspraktijkvormings-plaatsen (BPV-plaatsen) in het MBO. De gehanteerde peildatum is 1 november 2004. Landelijk is door alle KBB-branches¹ een tekort van in totaal 8.250 BPV-plaatsen gemeld. Ten opzichte van het aantal leerlingen van 439 duizend betekent dit een tekortpercentage van gemiddeld 1,9 procent. Gerelateerd aan de instroom van met name de BOL² ligt dit percentage waarschijnlijk aanzienlijk hoger, maar een dergelijk cijfer is niet leverbaar.

Het precies duiden van de regionale omvang van de tekorten aan BPV-plaatsen is lastig omdat instellingen vestigingen hebben verspreid over verschillende regio's. Daarnaast is er een aanzienlijke interregionale stroom van leerlingen, ook voor het vervullen van stageplaatsen.

¹ De KBB branches zijn gekoppeld aan de Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven die ieder voor zich verantwoordelijk zijn voor een relevant deel van het beroepsonderwijs (zie ook de tabel).

² De BOL is de Beroepsopleidende Leerweg. Deze leerlingen gaan vier dagen per week naar school en lopen één dag per week stage, tegenover de BBL, de Beroepsbegeleidende leeuw, waarvoor het tegenovergestelde geldt.

Tabel 3.6 geeft een overzicht van de omvang van de tekorten per KBB-branche in Noord-Holland Noord, Zuidelijk Noord-Holland en de rest van Nederland.

Tabel 3.6 Tekorten aan BPV-plaatsen in NHN, ZNH en Nederland, per kenniscentrum

Kenniscentrum (KC)	Tekorten BPV-plaatsen*			Tekortpercentage	Grootste knelpunten**	
	NHN	ZNH	NL	NL	NL	NHN
ECABO (economie, administratie)	40	45	1.146	1,2%	1, 8, 4	4, 1, 2
KC Handel (& logistiek)	80	101	405	1,0%	1, 7, 4, 8	1, 4, 2
LOB (horeca, toerisme en voeding)	87	191	661	2,0%	4, 1, 8	1, 4, 8
Bouwradius (bouw, hout, interieur)	0	0	121	0,6%	1, 8	-
GWV (grond, water, wegenbouw)	0	25	25	0,6%	1	-
Savantis (afwerkingstechniek, reclame)	0	5	60	0,8%	1, 9, 8	-
Kenteq metaal (lassen, constructie)	0	0	65	0,4%	1, 8, 10	-
Innovam (motorvoertuigen)	41	118	675	3,7%	1, 8, 4	1
Kenteq elektrotechniek	3	0	164	0,6%	1, 8, 4	1, 4
Intechium (installatietechniek)	-	-	-	-	-	-
SVGB (ambachten)	-	-	-	-	-	-
GOC/GB (grafimedia)	-	-	-	-	-	-
Lift Group (mode, textiel)	-	-	-	-	-	-
Vapro (procesindustrie, laboratorium)	0	5	80	0,6%	4, 1, 9, 5	-
VTL (transport & logistiek)	55	80	74	0,8%	1, 4, 8	1, 4
OVDB (gezondheid & welzijn)	163	348	3.689	3,0%	1, 4, 5	2, 4, 5, 8
KOC (lichamelijke verzorging)	51	54	1.090	7,6%	1, 4, 8	1, 4, 10
Openbare orde (defensie, politie)	-	-	-	-	-	-
Totaal MBO (BBL/BOL)	520	972	8.255	1,9%	1, 4, 8	1, 2, 4

* - = geen melding

** 1 = economische recessie; 2 = onbekendheid bij werkgevers; 4 = meer vraag naar BPV-plaatsen; 5 = te weinig begeleiding mogelijk; 8 = moeilijk plaatsbare deelnemers; 9 = spreiding over jaar is probleem; 10 = nieuwe BPV-plaatsen nog niet erkend.

Bron: BVE-Raad (2005), bewerking SEO (2005)

De cijfers spreken voor zich. Vooral in de gezondheidszorg, gevolgd door de handel en horeca zijn er tekorten. Naast een indicatie van de omvang van het probleem is aan de instellingen ook gevraagd aan te geven wat de belangrijkste oorzaken zijn van de knelpunten. Meest genoemd worden de economische recessie (landelijk noemde 67 procent van de instellingen dit als oorzaak), een stijgende vraag naar stageplaatsen (45 procent), moeilijk plaatsbare deelnemers (41 procent) en te weinig begeleidingsmogelijkheden (23 procent).

De oorzaken van de knelpunten zoals gemeld door instellingen in de regio Noord-Holland Noord wijken niet af van het landelijke beeld. Wel melden scholen daar vaker dan in de rest van Nederland als reden 'onbekendheid bij werkgevers'.

3.2.2 Werkzoekenden

Deze subparagraaf gaat achtereenvolgens in op de werkloze werkzoekenden, de werkende werkzoekenden en het totaal aantal werkzoekenden (de optelsom van de werkloze en werkende werkzoekenden).

Werkloze werkzoekenden

Tabel 3.7 geeft de ontwikkeling weer van het aantal werkloze werkzoekenden in Noord-Holland Noord in de periode 1 juni 2004 - 1 juni 2005. Daarbij is een uitsplitsing gemaakt naar de drie subregio's en wordt vergeleken met de ontwikkeling in Nederland als geheel.

Tabel 3.7 Ontwikkeling van het aantal werkloze werkzoekenden naar subregio, 1 juni 2004–1 juni 2005

Subregio	Aantallen op peildatum (x 1000)			Verandering (%) per half jaar	
	2004 1 juni	1 december	2005 1 juni	2004 2e helft	2005 1e helft
Kop van Noord-Holland	3,0	3,1	3,1	3%	-2%
Noord-Kennemerland	4,6	4,9	4,6	6%	-5%
West-Friesland	3,5	3,5	3,4	1%	-3%
Noord-Holland Noord	11,1	11,5	11,1	4%	-4%
Nederland	446,5	438,5	444,3	-2%	1%

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

In tegenstelling tot Nederland als geheel laten de subregio's Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland in de periode tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 een lichte stijging van het aantal werkloze werkzoekenden zien. West-Friesland vertoont in deze periode wel een daling.

Tabel 3.8 Ontwikkeling van het aantal werkloze werkzoekenden in Noord-Holland Noord naar leeftijdsklasse, 1 juni 2004– 1 juni 2005

Leeftijdsklasse	Aantallen op peildatum (x 1000)			Verandering (%) per half jaar	
	2004 1 juni	1 december	2005 1 juni	2004 2e helft	2005 1e helft
jonger dan 24 jaar	2,4	2,5	2,0	2%	-17%
24 tot 40 jaar	3,5	3,5	3,5	-1%	-1%
40 jaar en ouder	5,4	5,8	5,9	7%	1%

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

Op dit moment vormen in Noord-Holland Noord de 40-plussers in absoluut opzicht de grootste groep werkloze werkzoekenden (bijna 6 duizend); ruim de helft van alle werkloze werkzoekenden in Noord-Holland Noord. In de periode tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 zien we bij de jongste leeftijdsgroep een daling van de werkloze werkzoekenden, terwijl de oudste groep juist een stijging laat zien.

Tabel 3.9 Werkloze werkzoekenden naar opleidingsniveau * (peildatum 1 juni 2005)

Subregio	Aantallen op 1 juni 2005 (x 1000)			Totaal
	Laag	middelbaar	hoog	
Kop van Noord-Holland	2,0	0,8	0,2	3,1
Noord-Kennemerland	2,6	1,2	0,8	4,6
West-Friesland	1,8	1,1	0,6	3,4
Noord-Holland Noord	6,4	3,1	1,7	11,1

* laag: basisonderwijs en VMBO; middelbaar: HAVO, VWO, BOL & BBL; hoog: HBO en WO.

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

Onder de werkloze werkzoekenden in Noord-Holland Noord bevinden zich veel laag opgeleiden. Bijna zes van de tien werkloze werkzoekenden heeft alleen basisonderwijs of VMBO, ruim een kwart een middelbare opleiding en de rest een hoge opleiding.

Werkende werkzoekenden

Tabel 3.10 geeft de ontwikkeling van het aantal werkende werkzoekenden per subregio, Noord-Holland Noord en Nederland weer.

Tabel 3.10 Ontwikkeling van het aantal werkende werkzoekenden in Noord-Holland Noord naar subregio, 1 juni 2004 - 1 juni 2005

Subregio	Aantallen op peildatum (x 1000)			Verandering (%) per half jaar	
	2004 1 juni	1 december	2005 1 juni	2004 2e helft	2005 1e helft
Kop van Noord-Holland	2,2	2,4	2,0	10%	-19%
Noord-Kennemerland	2,9	3,9	3,0	38%	-23%
West-Friesland	2,9	3,0	2,8	3%	-6%
Noord-Holland Noord	7,9	9,3	7,8	18%	-17%
Nederland	245,0	236,8	197,4	-3%	-17%

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

Het aantal werkende werkzoekenden in Nederland is in de periode tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 sterk gedaald; er waren op 1 juni 2005 nog bijna 200 duizend werkende werkzoekenden (tegen 245 duizend een jaar eerder). In Noord-Holland Noord was er in de tweede helft van 2004 nog sprake van een stijging van het aantal werkende werkzoekenden, waardoor over de gehele periode bezien sprake was van een relatief kleine afname van het aantal werkende werkzoekenden. Van de subregio's liet alleen Noord-Kennemerland een kleine stijging zien van het aantal werkende werkzoekenden in de periode tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005.

Tabel 3.11 Ontwikkeling van het aantal werkende werkzoekenden in Noord-Holland Noord naar leeftijdsklasse, 1 juni 2004 – 1 juni 2005

leeftijdsklasse	Aantallen op peildatum (x 1000)			Verandering (%) per half jaar	
	2004 1 juni	1 december	2005 1 juni	2004 2e helft	2005 1e helft
jonger dan 24 jaar	0,7	1,1	0,7	48%	-31%
24 tot 40 jaar	2,9	3,3	2,7	13%	-18%
40 jaar en ouder	4,5	5,2	4,5	15%	-13%

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

Tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 nam het aantal werkende werkzoekenden af bij de leeftijdscategorie 24 tot 40 jaar, terwijl het aantal werkende werkzoekenden in de overige leeftijdscategorieën ongeveer gelijk bleef.

Tabel 3.12 Werkende werkzoekenden naar opleidingsniveau * (peildatum 1 juni 2005)

Subregio	Aantallen op 1 juni 2005 (x 1000)			Totaal
	laag	middelbaar	hoog	
Kop van Noord-Holland	0,9	0,8	0,2	2,0
Noord-Kennemerland	1,0	1,2	0,8	3,0
West-Friesland	1,2	1,1	0,5	2,8
Noord-Holland Noord	3,1	3,1	1,6	7,8

* laag: basisonderwijs en VMBO; middelbaar: HAVO, VWO, BOL & BBL; hoog: HBO en WO.

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

Van de werkende werkzoekenden in Noord-Holland Noord is ongeveer 40 procent laag opgeleid, zo'n 40 procent heeft een middelbare opleiding genoten en de rest (ongeveer 20 procent) een hoge opleiding. In de Kop van Noord-Holland en West-Friesland ligt het percentage laag opgeleide werkende werkzoekenden iets hoger dan in Noord-Holland Noord als geheel.

Totaal aantal werkzoekenden

Ter afsluiting van dit hoofdstuk tellen we het aantal werkloze en werkende werkzoekenden bij elkaar op. Tabel 3.13 toont per subregio het totaal aantal werkzoekenden op de drie peildata in 2004 en 2005.

Tabel 3.13 Ontwikkeling van het totaal aantal werkzoekenden in Noord-Holland Noord (= werkloze werkzoekenden + werkende werkzoekenden) naar subregio, 1 juni 2004 – 1 juni 2005

Subregio	Aantallen op peildatum (x 1000)			Verandering (%) per half jaar	
	2004 1 juni	1 december	2005 1 juni	2004 2e helft	2005 1e helft
Kop van Noord-Holland	5,2	5,5	5,0	6%	-9%
Noord-Kennemerland	7,5	8,9	7,7	19%	-13%
West-Friesland	6,4	6,5	6,2	2%	-4%
Noord-Holland Noord	19,1	20,8	18,9	10%	-9%
Nederland	691,4	675,2	641,7	-2%	-5%

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

In de periode tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 nam het totaal aantal werkzoekenden in Nederland af van ruim 691 duizend tot ruim 641 duizend. In Noord-Holland Noord daalde het totaal aantal werkzoekenden gedurende de geobserveerde periode met ongeveer 200 personen (van 19,1 duizend tot 18,9 duizend). Ook binnen de onderscheiden subregio's in Noord-Holland Noord, met uitzondering van Noord-Kennemerland, was sprake van een daling van het totaal aantal werkzoekenden.

Van alle werkzoekenden in Noord-Holland Noord heeft ongeveer de helft een laag opleidingsniveau. Bijna 30 procent heeft een middelbare opleiding en bijna een kwart is hoog opgeleid (zie tabel 3.14).

Tabel 3.14 Totaal aantal werkzoekenden in Noord-Holland Noord en de drie subregio's naar opleidingsniveau (peildatum 1 juni 2005)

Subregio	Aantallen op 1 juni 2005 (x 1000)			Totaal
	Laag	Middelbaar	Hoog	
Kop van Noord-Holland	2,9	1,6	0,5	5,0
Noord-Kennemerland	3,7	2,3	1,7	7,7
West-Friesland	3,0	2,2	1,1	6,2
Noord-Holland Noord	9,5	6,1	3,3	18,9

* laag: basisonderwijs en VMBO; middelbaar: HAVO, VWO, BOL & BBL; hoog: HBO en WO.

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

3.2.3 Uitkeringen en gesubsidieerde arbeid

In deze subparagraaf komen achtereenvolgens uitkeringen (Werkloosheid (WW), arbeidsongeschiktheid (AO), bijstand (WWB)) en gesubsidieerde arbeid aan de orde.

WW- en AO-uitkeringen

Tabel 3.15 toont de ontwikkeling van het aantal WW-uitkeringen in de periode 2003-2004.

Tabel 3.15 Ontwikkeling van het aantal WW-uitkeringen in Noord-Holland Noord 2003-2004

Subregio	Aantallen lopende uitkeringen		Verandering (%)
	Ultimo 2003	Ultimo 2004	
Kop van Noord-Holland	1.866	2.210	18,4
Noord-Kennemerland	3.389	3.944	16,4
West-Friesland	2.720	3.109	14,3
Noord-Holland Noord	7.975	9.263	16,2
Nederland	280.321	321.731	14,8

Bron: UWV, Atlas SV 2003 en 2004, bewerking Research voor Beleid SEO (2005)

Eind 2004 werden in Noord-Holland Noord zo'n 9.300 WW-uitkeringen verstrekt. Dat was 16 procent meer dan een jaar eerder. Landelijk was de stijging 15 procent (aanzienlijk minder dan de stijging van 37 procent in het jaar daarvoor). In subregio West-Friesland was de stijging van het aantal WW-uitkeringen iets kleiner en in de twee overige subregio's groter dan landelijk.

Vervolgens geeft tabel 3.16 voor dezelfde periode de ontwikkeling van het aantal AO-uitkeringen weer.

Tabel 3.16 Ontwikkeling van het aantal AO-uitkeringen (WAO/WAZ/WAJONG) in Noord-Holland Noord 2003-2004

Subregio	Aantallen lopende uitkeringen		Verandering (%)
	Ultimo 2003	Ultimo 2004	
Kop van Noord-Holland	11.203	11.108	-0,8
Noord-Kennemerland	18.167	18.066	-0,6
West-Friesland	13.659	13.503	-1,1
Noord-Holland Noord	43.029	42.677	-0,8
Nederland	979.626	963.799	-1,6

Bron: UWV, Atlas SV 2003 en 2004, bewerking Research voor Beleid SEO (2005)

De groei van het aantal AO-uitkeringen (WAO/WAZ/WAJONG) is de afgelopen jaren - mede als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving¹ gericht op het verminderen van de instroom - omgeslagen in een daling. In Noord-Holland Noord werden eind 2004 42.700 AO-uitkeringen verstrekt, 0,8 procent minder dan een jaar daarvoor. Deze daling was beduidend minder dan landelijk (-1,6 procent). Met name subregio Noord-Kennemerland liet een relatief geringe daling zien.

Bijstandsuitkeringen

Op 1 januari 2004 is de Wet Werk en Bijstand (WWB) in werking getreden. De WWB vervangt de ABW en enkele andere wetten op het gebied van bijstand en gesubsidieerde arbeid. Door de nieuwe wet hebben gemeenten meer vrijheid gekregen maar tegelijk ook de volledige (financiële) verantwoordelijkheid voor de (reïntegratie van) bijstandsccliënten. Zij ontvangen een budget voor de verlening van bijstand (bijstandsbudget) en een flexibel en vrij te besteden budget om uitkeringsgerechtigden te begeleiden naar een baan (reïntegratiebudget). Tekorten komen voor eigen rekening van de gemeenten, overschotten op het bijstandsbudget mag men houden. Gemeenten krijgen er daardoor financieel belang bij de instroom in de bijstand zo veel mogelijk te beperken, de uitstroom te bevorderen en fraude met uitkeringen te bestrijden. De WWB introduceerde verder een aantal verscherpingen onder meer ten aanzien van arbeidsplicht en werkaanvaarding.

De meeste recente regionaal uitgesplitste CBS-cijfers over bijstandsuitkeringen hebben betrekking op het derde kwartaal van 2004. Tabel 3.17 geeft inzicht in de ontwikkeling van het aantal WWB/IOAW/IOAZ uitkeringen in de periode derde kwartaal 2003 - derde kwartaal 2004. In die periode bleef het aantal bijstandsuitkeringen in de regio nagenoeg constant, terwijl landelijk sprake was van een stijging van 1 procent. Subregionaal waren er wel duidelijke verschillen. De subregio Kop van Noord-Holland liet een forse stijging zien (van bijna 5 procent), terwijl in Noord-Kennemerland sprake was een daling (van ruim drie procent).

¹ De Wet Verbetering Poortwachter (1 april 2002) en de Wet Verlenging Loondoorbetalingsverplichting bij Ziekte (VLZ) (1 januari 2004).

Tabel 3.17 WWB/IOAW/IOAZ-uitkeringen in het derde kwartaal van 2003 en 2004

Subregio	ABW 3e kw 03	IOAW en IOAZ 3e kw 03	Totaal 3e kw 03	WWB 3e kw 04	IOAW en IOAZ 3e kw 04	Totaal 3e kw 04	% Mutatie
Kop van Noord-Holland	2.630	160	2.790	2.820	100	2.920	4,7
Noord-Kennemerland	3.870	370	4.240	3.840	270	4.110	-3,1
West-Friesland	2.200	230	2.430	2.250	190	2.440	0,4
Noord-Holland Noord	8.700	760	9.460	8.910	560	9.470	0,1
Nederland	352.770	19.290	372.060	359.620	16.500	376.120	1,1

Bron: CBS Bijstandskennmerkenstatistiek; bewerking Research voor Beleid (2005)

In tabel 3.18 wordt het aantal WWB/IOAW/IOAZ-uitkeringen vergeleken met het totaal aantal inwoners. Dat biedt inzicht in de relatieve omvang van de bijstandspopulatie.

Tabel 3.18 Aantal WWB/IOAW/IOAZ-uitkeringen in het derde kwartaal van 2004 per 1000 inwoners (peiljaar bevolking 2004)

Subregio	Totaal	Bevolking 2004	Aantal uitkeringen per 1000 inw
Kop van Noord-Holland	2.920	165.580	18
Noord-Kennemerland	4.110	273.877	15
West-Friesland	2.440	191.397	13
Noord-Holland Noord	9.470	630.854	15
Nederland	376.120	16.258.032	23

Bron: CBS Bijstandskennmerkenstatistiek; CBS Bevolkingstatistiek, bewerking Research voor Beleid (2005)

Te concluderen valt dat de bijstandspopulatie in Noord-Holland Noord vergeleken met het land als geheel relatief klein is (15 respectievelijk 23 WWB/IOAW/IOAZ-uitkeringen per 1000 inwoners). Dat geldt ook voor de drie afzonderlijke subregio's. In het bijlagenrapport worden gegevens op gemeentelijk niveau gepresenteerd. Daaruit blijkt dat Den Helder relatief de meeste bijstandsgerechtigden herbergt (31 uitkeringen per 1000 inwoners), gevolgd door Alkmaar, Hoorn en Schagen (respectievelijk 26, 20 en 16 uitkeringen per 1000 inwoners). Er is dus een duidelijk verband tussen de grootte van de gemeente en de relatieve omvang van de bijstandspopulatie.

Gegevens over de ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen (WWB/IOAW/IOAZ/WWIK¹) in de periode 1 juli 2004 - 1 juli 2005 zijn opgevraagd bij de 30 gemeenten in de regio Noord-Holland Noord. Niet alle gemeenten waren bereid/ in staat gegevens aan te leveren. Een volledig (sub)regionaal beeld is dan ook niet te schetsen. De trend in Noord-Holland Noord is er een van afname van het aantal bijstandsuitkeringen. In de zestien gemeenten die gegevens aanleverden (waaronder Alkmaar en Hoorn), was sprake van een daling van vijf procent (van in totaal 6.267 naar 5.976). Daarbij moet worden aangetekend dat onder de zestien gemeenten er slechts twee uit de subregio Kop van Noord-Holland waren, waardoor het beeld enigszins vertekend kan zijn.²

¹ De Wet Werk en Inkomen kunstenaars (WWIK) vervangt per 1 januari 2005 de oude kunstenaarsregeling WIK.

² Zie voor de gemeentelijke gegevens het bijlagenrapport.

Naar schatting de helft van de bijstandsccliënten maakt geen kans meer op betaald werk.¹

Gesubsidieerde arbeid

Met de inwerkingtreding van de WWB zijn ook de Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW) en het Besluit In- en Doorstroombanen (ID) komen te vervallen. Gemeenten krijgen nu een reïntegratiebudget en zijn verplicht een eigen reïntegratieverordening op te stellen. Daarin wordt onder meer geregeld welke voorzieningen - zoals scholing, gesubsidieerde arbeid, sociale activering, premies, kinderopvang - de gemeente aan cliënten aanbiedt ter ondersteuning van hun arbeidsinschakeling. Gemeenten kunnen zelf bepalen welke voorzieningen ze op welke wijze inzetten. Wat gesubsidieerde arbeid betreft, kan het naast structureel gesubsidieerde arbeidsplaatsen (WWB-detacheringen) en tijdelijke arbeidsplaatsen met loonkostensubsidie gaan om voorzieningen als stages of verplicht werken met behoud van uitkering (bijvoorbeeld volgens de aanpak van Work First). Deze nieuwe vormen van gesubsidieerde arbeid gaan steeds meer de plaats innemen van de traditionele gesubsidieerde arbeid.

Ook over de ontwikkeling van het aantal gesubsidieerd werkenden in de periode 1 juli 2004 - 1 juli 2005 zijn bij de 30 gemeenten in de regio Noord-Holland Noord gegevens opgevraagd. Zoals hierboven al vermeld, hebben zestien gemeenten (waaronder Alkmaar en Hoorn) informatie geleverd.² Tegenover de daling van het aantal 'traditioneel' gesubsidieerd werkenden in de periode 1 juli 2004 - 1 juli 2005 in de vijftien gemeenten stond een stijging van het aantal gesubsidieerd werkenden in het kader van de WWB (-29 respectievelijk 70 procent). Per saldo nam het totaal aantal gesubsidieerde arbeidsplaatsen in de vijftien gemeenten af (van zo'n 950 tot zo'n 850).

3.3 BEWEGINGEN OP DE REGIONALE ARBEIDSMARKT

Pendel

De vraag naar arbeid in de regio Noord-Holland Noord ontmoet niet alleen aanbod van de eigen bevolking, maar ook van daar buiten, uit 'overig Nederland'. Omgekeerd kunnen inwoners van de regio ook elders werken. Naast het aantal werkzame personen (zie paragraaf 2.3) is het van belang te kijken waar de bewoners van Noord-Holland Noord werken en hoeveel werknemers van bedrijven in Noord-Holland Noord afkomstig zijn uit andere regio's.

Noord-Holland Noord kent een negatief pendelsaldo van 43 duizend personen in 2004 (CWI 2005). Ruim 60 duizend inwoners van Noord-Holland Noord waren in 2004 werkzaam buiten deze regio.³ Hiervan werkten er 4,5 duizend in Waterland (zie tabel 3.20), terwijl de rest voornamelijk emploi vond in Amsterdam en omgeving en Midden-Kennemerland.

De inkomende pendel kan op basis van gegevens van de Kamer van Koophandel in meer detail worden beschreven. De Kamer heeft in 2004 de bedrijven in de regio gevraagd naar de herkomst van hun medewerkers. Op basis hiervan is de interregionale mobiliteit binnen Noord-Holland Noord en de pendel met de omliggende regio's in kaart gebracht. In tabel 3.19 wordt dit weergegeven voor de drie subregio's, waarbij is uitgesplitst naar zes branches.

¹ In de WWB monitor (meting januari 2005) geven de gemeenten gemiddeld aan dat grofweg de helft van het WWB-bestand naar verwachting niet meer zal uitstromen naar betaald werk. Kleinere gemeenten beoordelen de niet-reïntegreerbaarheid van het bestand hoger dan grotere gemeenten. Overigens was dit percentage in het voorjaar van 2004 nog een stuk hoger (80 procent). Zie: CAB (2005). WWB Monitor, meting januari 2005. Mogelijk hangt deze daling samen met sindsdien uitgevoerde herbeoordelingen op basis van de aanscherpingen in de WWB.

² Zie voor de gemeentelijke gegevens het bijlagenrapport.

³ De 43 duizend van het pendelsaldo vermeerderd met 17 duizend, zijnde de gemeten instroom vanuit rest van Nederland (zie tabel 3.21).

Tabel 3.19 Herkomst van werknemers van bedrijven in Noord-Holland Noord, per branche, 1 januari 2004

personen >= 15 uur p.w.	West-Friesland	Kop van Noord-Holland	Noord-Kennemerland	Rest Nederland	West-Friesland	Kop van Noord-Holland	Noord-Kennemerland	Rest Nederland	Totaal
Kop van Noord-Holland en Texel									
A-B landbouw visserij	10	5.017	18	10	0%	99%	0%	0%	5.056
D-F industrie nutsbedr. bouwnijv.	553	7.910	695	640	6%	81%	7%	7%	9.797
G-I handel horeca transport	340	11.912	710	764	2%	87%	5%	6%	13.727
J-K zakelijke diensten	214	5.677	673	675	3%	78%	9%	9%	7.239
L-O overige diensten	969	18.169	1.378	1.470	4%	83%	6%	7%	21.987
Totaal Kop van Noord-Holland	2.085	48.685	3.475	3.562	4%	84%	6%	6%	57.806
Noord-Kennemerland									
A-B landbouw visserij	25	30	2.358	35	1%	1%	96%	1%	2.448
D-F industrie nutsbedr. bouwnijv.	1.147	1.398	10.922	2.120	7%	9%	70%	14%	15.587
G-I handel horeca transport	1.090	1.916	17.414	2.470	5%	8%	76%	11%	22.891
J-K zakelijke diensten	870	1.183	11.007	1.641	6%	8%	75%	11%	14.701
L-O overige diensten	2.933	3.078	22.294	3.040	9%	10%	71%	10%	31.344
Totaal Noord-Kennemerland	6.065	7.607	63.995	9.305	7%	9%	74%	11%	86.971
Westfriesland									
A-B landbouw visserij	4.764	21	12	14	99%	0%	0%	0%	4.811
D-F industrie nutsbedr. bouwnijv.	12.516	537	832	1.122	83%	4%	6%	7%	15.006
G-I handel horeca transport	13.158	453	620	1.071	86%	3%	4%	7%	15.303
J-K zakelijke diensten	7.476	251	319	745	85%	3%	4%	8%	8.791
L-O overige diensten	13.498	359	777	949	87%	2%	5%	6%	15.583
Totaal West-Friesland	51.412	1.621	2.562	3.900	86%	3%	4%	7%	59.494
Totaal Noord-Holland Noord	59.562	57.913	70.032	16.764	29%	28%	34%	8%	204.271

Bron: RMO (2004), bewerking SEO Economisch Onderzoek (2005)

Als we kijken naar de totale werkgelegenheid in Noord-Holland Noord dan is 29 procent van de werknemers afkomstig uit West-Friesland, 28 procent komt uit de Kop van Noord-Holland en 34 procent uit Noord-Kennemerland. Slechts 8 procent (bijna 17 duizend personen) komt als pendel uit de rest van Nederland: 5 procent uit Zuidelijk Noord-Holland en drie procent van elders. Tussen de subregio's en de branches zien we flinke verschillen. De interregionale mobiliteit in de landbouw is vrijwel afwezig, terwijl die in de sectoren handel, transport en bouwnijverheid relatief klein is. Subregionaal kent Noord-Kennemerland relatief gezien de grootste interregionale mobiliteit.

Op deze manier is de inkomende pendel in kaart gebracht. Natuurlijk zijn er ook bewoners van Noord-Holland Noord die buiten de regio werkzaam zijn. Dit is de zogenaamde uitgaande pendel. De regio Waterland is ook onderscheiden in het onderzoek van RMO, waarmee we de uitgaande pendel naar die regio kunnen bepalen. In 2004 werkten ruim 4,5 duizend inwoners van Noord-Holland Noord in Waterland (tabel 3.20).

Tabel 3.20 Uitgaande pendel naar Waterland, in 2004

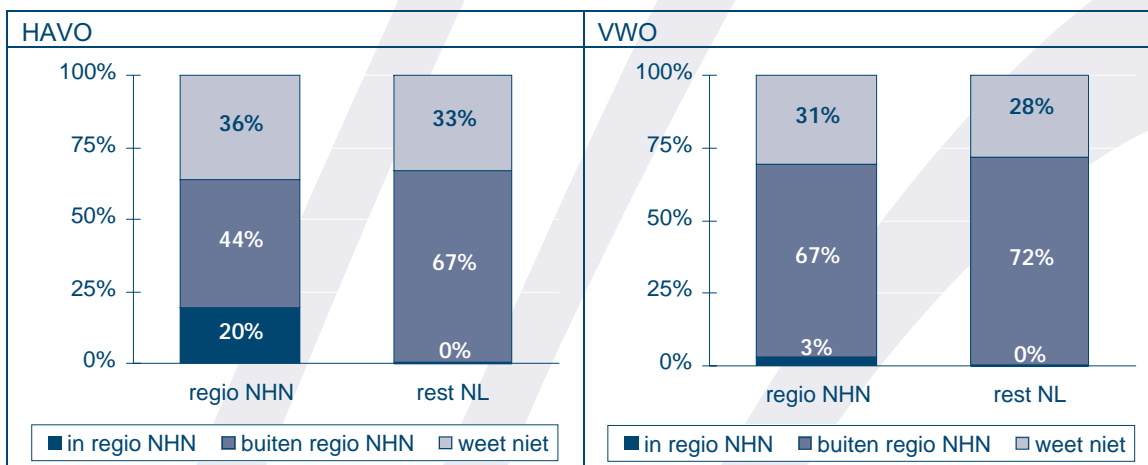
	Kop van Noord-Holland	Noord-Kennemerland	West-Friesland	Totaal NHN
Waterland (ISW excl. Landsmeer)				
A-B landbouw visserij	1	13	17	31
D-F industrie nutsbedr. bouwnijv.	84	285	461	830
G-I handel horeca transport	109	422	699	1.230
J-K zakelijke diensten	109	208	316	633
L-O overige diensten	120	620	1.173	1.913
Totaal	423	1.547	2.666	4.636

Bron: RMO (2004), bewerking SEO Economisch Onderzoek (2005)

Interregionale mobiliteit van HAVO- en VWO-leerlingen

Centraal in deze subparagraaf staat de vraag waar leerlingen een vervolgopleiding willen doen en wat hun mobiliteit daarin is. De combinatie van de postcode van de school van de leerling en de locatie van de gekozen instelling stelt ons in staat om de interregionale mobiliteit van de studiekeuze te schetsen. Figuur 3.2 toont het aandeel HAVO- en VWO-leerlingen dat in de regio Noord-Holland Noord wil gaan studeren. Zoals verwacht ligt dit aandeel hoger onder leerlingen die woonachtig zijn in die regio dan daarbuiten. Ongeveer 20 procent van de HAVO-leerlingen uit de regio Noord-Holland Noord prefereert een vervolgopleiding in de eigen regio; bij VWO-leerlingen ligt dit op 3 procent. Respectievelijk 44 procent (HAVO) en 67 procent (VWO) vertrekt naar buiten de regio. De rest (36 en 31 procent) weet het nog niet. Vanuit de rest van Nederland is niet of nauwelijks belangstelling voor een vervolgopleiding in de regio Noord-Holland Noord.

Figuur 3.2 Mobiliteit tussen de regio Noord-Holland Noord en de rest van Nederland, HAVO- en VWO-leerlingen in 2005

Bron: SEO Economisch Onderzoek/Aromedia Data Services (2005)

Interregionale mobiliteit van pas afgestudeerden

Hieronder volgt een beschrijving van de mobiliteit van de hoger opgeleiden in de regio Noord-Holland Noord. Allereerst gaat het om de verdeling van de totale groep jongere hoger opgeleiden tussen de regio Noord-Holland Noord en de rest van Nederland. Vervolgens wordt gekeken naar de geografische herkomst van de hoger opgeleiden in de regio Noord-Holland Noord. De in deze paragraaf gebruikte gegevens zijn afkomstig van de dataset Studie & Werk. Jaarlijks wordt in Studie & Werk de arbeidsmarktpositie van pas afgestudeerden beschreven.¹

De Brain Drain van Noord-Holland Noord

Tabel 3.21 bevat enkele voor de regio Noord-Holland Noord relevante kenmerken van de jonge hoger opgeleiden.

Tabel 3.21 Hoger opgeleiden in Nederland

	Noord-Holland Noord	Rest van NL
Afkomstig uit...	3,8%	96,2%
Gestudeerd in...	1,3%	98,7%
Werkt in...	1,7%	98,3%
Woont in...	2,6%	97,4%

Bron: SEO Economisch Onderzoek /Elsevier (2005)

Uit de tabel blijkt dat bijna vier procent van de jongere hoger opgeleiden in Nederland afkomstig is uit de regio Noord-Holland Noord. Tevens wordt duidelijk dat er sprake is van een 'brain drain' vanuit de regio Noord-Holland Noord. Dit blijkt ondermeer uit de omvang van de groepen die in de regio een studie hebben gevolgd, er werken of wonen allen lager zijn dan de reeds genoemde vier procent.

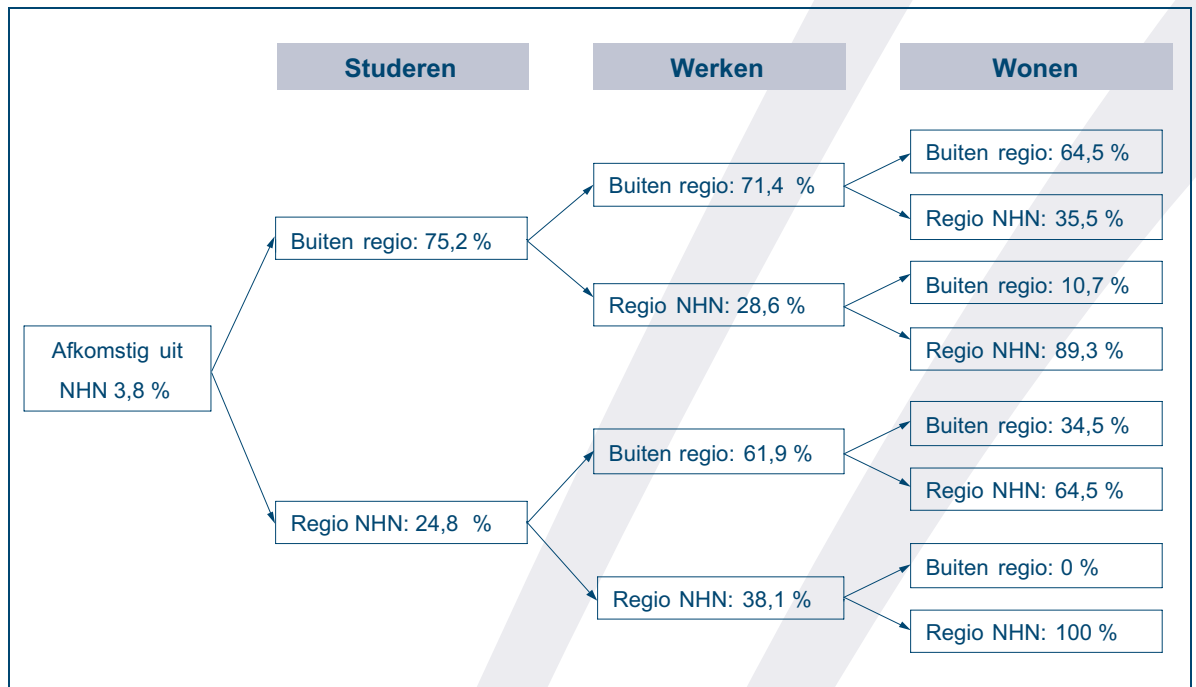
Figuur 3.3 is een grafische voorstelling van het 'weglekken' van hoger opgeleiden uit de regio.² Van alle hoger opgeleiden die oorspronkelijk uit de regio komen, heeft meer dan driekwart hun opleiding aan het hoger onderwijs buiten de regio genoten. Van de deze groep heeft 28,6 procent na voltooiing van de opleiding werk gevonden in Noord-Holland Noord. Van de overige 71,4 procent is bijna tweederde woonachtig buiten de regio.

¹ Zie E.E. Berkhout, P.H.G. Berkhout en M.L. Biermans (2005): Studie & Werk 2005, SEO-rapport nr. 808. Het meest recente cohort betreft afgestudeerden van hogescholen en universiteiten die tijdens het studiejaar 2002/2003 de arbeidsmarkt hebben betreden en zijn ondervraagd in januari 2005. In de hier gepresenteerde analyse zijn de gegevens van de twee meest recente jaren samengevoegd.

² Van deze groep heeft 72 procent een HBO-opleiding gevolgd hetgeen overeenkomstig is met de rest van het land (71 procent). Van alle jongere hoger opgeleiden uit de regio heeft een kwart een studie gevolgd in de regio. Dit zijn allen HBO-ers aangezien er in de regio NHN geen instelling voor wetenschappelijk onderwijs aanwezig is.

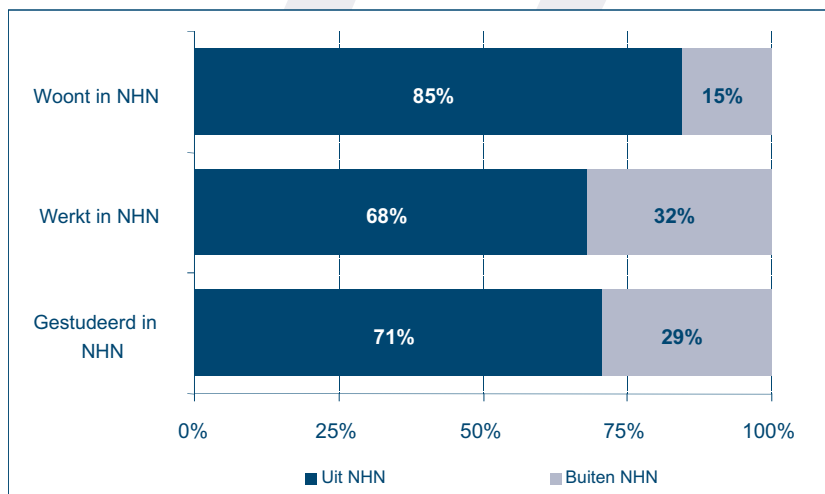
Figuur 3.3 Uitsplitsing van de afgelegde onderwijs-, werk- en woonroute van hoger opgeleiden uit de regio Noord-Holland Noord

Bron: SEO Economisch Onderzoek /Elsevier (2005)

Naast de hoger opgeleiden die afkomstig zijn uit de regio is er ook sprake van een influx van hoger opgeleiden. Figuur 3.4 geeft de samenstelling van de verschillende fasen opnieuw weer waarbij ditmaal een uitsplitsing wordt gemaakt naar de geografische herkomst van de hoger opgeleiden. Dat betreft dus zowel degenen die oorspronkelijk afkomstig zijn uit de regio Noord-Holland Noord, als ook de hoger opgeleiden die anderhalf jaar na afstuderen een relatie hebben met de regio Noord-Holland Noord (respectievelijk er dan wonen, er werken of er een (HBO-)opleiding hebben gevolgd). Het betreft dus een ruimere groep pas afgestudeerden dan in de vorige analyse (figuur 3.3).

Figuur 3.4 Wonen, werken en studeren in Noord-Holland Noord door jonger hoger opgeleiden naar geografische herkomst

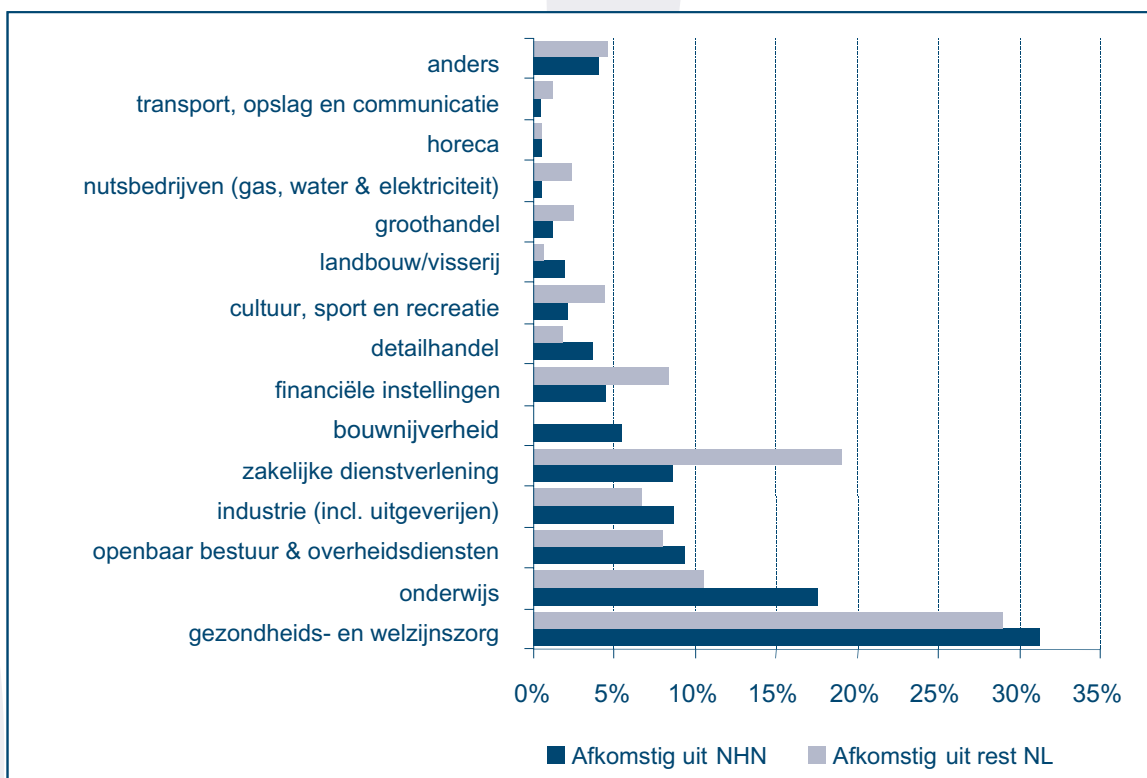

Bron: SEO Economisch Onderzoek /Elsevier (2005)

De figuur laat duidelijk zien dat de groep jongere hoger opgeleiden, die anderhalf jaar na afstuderen woont in de regio Noord-Holland Noord, hoofdzakelijk ook uit die regio afkomstig is (85 procent). Van alle jongere hoger opgeleiden die in de regio een opleiding aan het hoger onderwijs hebben genoten, komt slechts 29 procent van buiten de regio. Van alle jongere hoger opgeleiden, die anderhalf jaar na afstuderen werken in de regio Noord-Holland Noord, is 68 procent oorspronkelijk afkomstig uit de regio.

De groep jongere hoger opgeleiden die anderhalf jaar na afstuderen werkt in de regio Noord-Holland Noord kunnen we verder uitsplitsen naar de sector waarin ze werkzaam zijn en of ze oorspronkelijk uit de regio komen. We doen dit in Figuur 3.5. Uit de figuur valt af te leiden dat vooral bij bedrijven in Noord-Holland Noord in de sectoren 'zakelijke dienstverlening' en 'financiële instellingen' relatief veel van de werkzame hoger opgeleiden van buiten de regio komen.

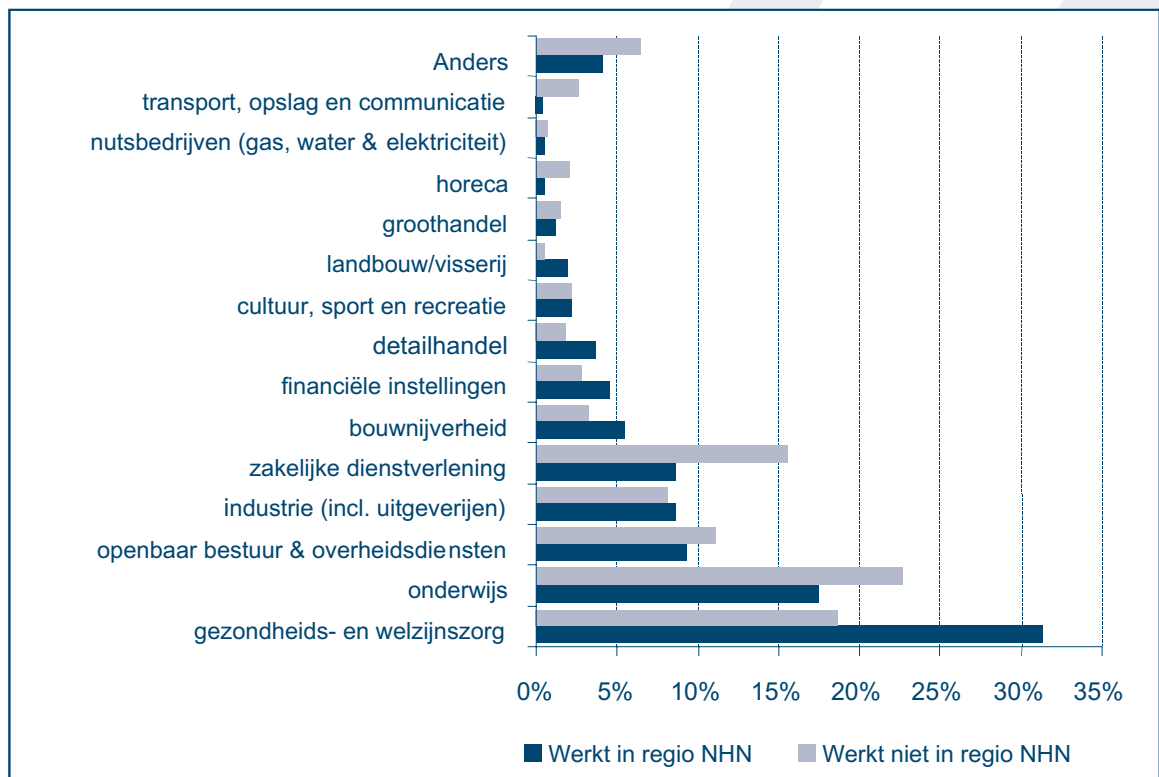
Figuur 3.5 Arbeidsmarkt in regio Noord-Holland Noord voor jongere hoger opgeleiden naar geografische herkomst

Bron: SEO Economisch Onderzoek /Elsevier (2005)

In figuur 3.6 is de focus verlegd naar de vraag in welke sectoren de jongere hoger opgeleiden oorspronkelijk afkomstig uit regio NHN actief zijn, uitgesplitst naar de regio waar zij anderhalf jaar na afstuderen werken. Uit de figuur komt naar voren dat relatief veel jongere hoger opgeleiden die werkzaam zijn in de sector 'onderwijs' de regio Noord-Holland Noord hebben verlaten. Dit geldt ook voor de sectoren 'zakelijke dienstverlening' en 'openbaar bestuur & overheidsdiensten'.

Figuur 3.6 Waar werken de jongere hoger opgeleiden afkomstig uit regio NHN naar werkgebied en sector

Bron: SEO Economisch Onderzoek /Elsevier (2005)

4. Kerncijfers vraag en aanbod per subregio

Per subregio komen hieronder achtereenvolgens de vacatures en de werkzoekenden aan de orde. De absolute aantallen in de tabellen zijn afgerond op vijftigtallen respectievelijk honderdtallen.

Subregio Kop van Noord-Holland

Gemeenten: Anna Paulowna, Den Helder, Harenkarspel, Niedorp, Schagen, Texel, Wieringen, Wieringermeer en Zijpe.

Tabel 4.1 Vacatures in subregio Kop van Noord-Holland in het tweede kwartaal van 2005

Peil- periode	Totaal aantal vacatures	Vacatures naar sector (top 3)	Vacatures naar beroep (top 3)	Vacatures naar opleidingsniveau
KW2 2005	1.750 Groei t.o.v. KW1 2005: -22% KW2 2004: +46%	Zakelijke dienst- verlening: 21% Bouwnijverheid: 18% Landbouw: 12%	Technisch: 38% Admin., commerc. en economie: 26% Agrarisch: 10%	Middelbaar: 40% HBO: 23% WO: 23% Laag: 15%

Bron: BBC (2004, 2005), bewerking SEO (2005)

Het aantal vacatures in de subregio Kop van Noord-Holland is in het tweede kwartaal van 2005 met bijna een kwart afgenomen ten opzichte van het eerste kwartaal van 2005. Ten opzichte van het tweede kwartaal van 2004 heeft er wel een flinke groei plaats gevonden (46 procent). De meeste vacatures worden aangeboden in de zakelijke dienstverlening en bouwnijverheid (beide ongeveer twintig procent). Het type beroep waarvoor het meeste personeel wordt gevraagd, is technisch van aard (38 procent). Het gevraagde opleidingsniveau is in 40 procent van de gevallen middelbaar. Dat is ook in vergelijking met de andere subregio's een hoog percentage.

Tabel 4.2 Werkzoekenden in subregio Kop van Noord-Holland, peildatum 1 juni 2005

Peil- datum	Totaal aantal werkzoekenden	Werkloze werkzoekenden	Werkende werkzoekenden	Totaal naar opleidingsniveau
1 juni 2005	5.000 Groei t.o.v. 1 juni 2004: - 4%	3.100 Groei t.o.v. 1 juni 2004: 1%	2.000 Groei t.o.v. 1 juni 2004: - 11%	Laag: 2.900 (58%) Middelbaar: 1.600 (32%) Hoger: 500 (10%)

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

Het totaal aantal werkzoekenden is tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 met 4 procent gedaald. Bij de werkloze werkzoekenden is in die periode nog sprake van een lichte stijging, terwijl er bij de werkende werkzoekenden sprake is van een afname van 11 procent. Het meest voorkomende opleidingsniveau onder de werkzoekenden is laag.

Subregio Noord-Kennemerland

Gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft-De Rijk, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk, Schermer.

Tabel 4.3 Vacatures in subregio Noord-Kennemerland in het tweede kwartaal van 2005

Peil- periode	Totaal aantal vacatures	Vacatures naar sector (top 3)	Vacatures naar beroep (top 3)	Vacatures naar opleidingsniveau
KW2 2005	7.050 Groei t.o.v. KW1 2005: +40% KW2 2004: +23%	Handel: 20% Zakelijke dienst- verlening: 12% Gezondheidszorg: 10%	Admin., commerc. en econ.: 40% Verzorgend: 22% Technisch: 22%	Middelbaar: 34% HBO: 31% Laag: 26% WO 9%

Bron: BBC (2004, 2005), bewerking SEO (2005)

Het aantal vacatures in de subregio Noord-Kennemerland groeide in het tweede kwartaal van 2005 met 40 procent ten opzichte van het eerste kwartaal van 2005. Deze ontwikkeling wijkt af van de ontwikkeling in beide andere subregio's én het landelijke beeld waar een daling was te zien. Ook ten opzichte van een jaar eerder heeft een behoorlijke groei plaatsgevonden (23 procent). De meeste vacatures worden aangeboden in de handel (20 procent). 40 Procent van de vacatures betreft administratieve, commerciële en economische beroepen. Er is vooral vraag naar werknemers met een middelbare of HBO-opleiding (34 procent, respectievelijk 31 procent).

Tabel 4.4 Werkzoekenden in subregio Noord-Kennemerland, peildatum 1 juni 2005

Peil- datum	Totaal aantal werkzoekenden	Werkloze werkzoekenden	Werkende werkzoekenden	Totaal naar opleidingsniveau
1 juni 2005	7.700 Groei t.o.v. 1 juni 2004: 3%	4.600 Groei t.o.v. 1 juni 2004: 1%	3.000 Groei t.o.v. 1 juni 2004: 6%	Laag: 3.700 (48%) Middelbaar: 2.300 (30%) Hoger: 1.700 (22%)

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

Het totaal aantal werkzoekenden steeg tussen 1 juni 2004 en juni 2005 met 3 procent. Bij de werkloze werkzoekenden is sprake van een toename van 1 procent en bij de werkende werkzoekende is een toename te zien van 6 procent. Het meest voorkomende opleidingsniveau onder de werkzoekenden in Noord-Kennemerland is laag.

Subregio West-Friesland

Gemeenten: Andijk, Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Noord-Koggenland, Obdam, Opmeer, Stede Broec, Venhuizen, Wervershoof, West-Koggenland, Wognum.

Tabel 4.5 Vacatures in subregio West-Friesland in het tweede kwartaal van 2005

Peil-periode	Totaal aantal vacatures	Vacatures naar sector (top 3)	Vacatures naar beroep (top 3)	Vacatures naar opleidingsniveau
KW2 2005	1.650	Bouwnijverheid: 22%	Admin., commerc. en econ.: 42%	HBO: 37%
	Groei t.o.v. KW1 2005: -8%	Handel: 20%	Technisch: 34%	Middelbaar: 36%
	KW2 2004: +18%	Gezondheidszorg: 13%	Pedagogisch: 7%	WO: 18%
				Laag: 9%

Bron: BBC (2004, 2005), bewerking SEO (2005)

Het aantal vacatures in de subregio West-Friesland is in het tweede kwartaal van 2005 met 8 procent afgenomen ten opzichte van het eerste kwartaal van 2005. Ten opzichte van het tweede kwartaal van 2004 is het aantal vacatures met 18 procent gegroeid. De meeste vacatures zijn te vinden in de branches bouwnijverheid (22 procent) en handel (20 procent). De meeste vraag is er naar beroepen in de administratieve, commerciële en economische sfeer (42 procent). Ook aan personeel in technische beroepen is met 34 procent veel behoefte. Het gevraagde opleidingsniveau is vooral HBO (37 procent) en middelbaar (36 procent).

Tabel 4.6 Werkzoekenden in subregio West-Friesland, peildatum 1 juni 2005

Peil-datum	Totaal aantal werkzoekenden	Werkloze werkzoekenden	Werkende werkzoekenden	Totaal naar opleidingsniveau
1 juni 2005	6.200	3.400	2.800	Laag: 3.000 (48%)
	Groei t.o.v. 1 juni 2004: - 3%	Groei t.o.v. 1 juni 2004: - 2%	Groei t.o.v. 1 juni 2004: - 3%	Middelbaar: 2.200 (35%)
				Hoger: 1.100 (18%)

Bron: CWI (2004, 2005), HZW (2001/2002/2003), bewerking SEO (2005)

Het totaal aantal werkzoekenden daalde tussen 1 juni 2004 en 1 juni 2005 met 3 procent. Bij de werkloze werkzoekenden is er sprake van een afname van 2 procent en bij de werkende werkzoekenden een afname van 3 procent. Het meest voorkomende opleidingsniveau onder de werkzoekenden in West-Friesland is laag.

5. Conclusie: SW-analyse

Tot slot presenteren we in dit hoofdstuk een zogenaamde SW-analyse van de arbeidsmarkt van Noord-Holland Noord. Deze SW-analyse (Strengths, Weaknesses) benoemt de belangrijkste sterke en zwakte punten van de regionale arbeidsmarkt. Waar aangegeven, betreft de sterkte of zwakte vooral een bepaalde deelregio van Noord-Holland Noord. In andere gevallen geldt het voor de gehele regio.

STERKTEN	ZWAKTEN
<ul style="list-style-type: none"> · Overzichtelijkheid van regio · Beschikbare ruimte (plus lage grondprijzen) · Aangename woonomgeving · Ruim en gevarieerd aanbod van woningen · Goed ondernemersklimaat · Relatief lage lonen · Sterke vertegenwoordiging van aantal sectoren die snel kunnen profiteren van aantrekken van economie (zoals bouw en installatie, horeca en toerisme, uitzendbranche) · Ruim beschikbaar arbeidspotentieel · 'Werkersmentaliteit' beroepsbevolking 	<ul style="list-style-type: none"> · Perifere ligging (met name Kop van Noord-Holland) · Tekortkomingen in (verkeers)infrastructuur · Relatief zwak imago van regio (met name Kop van Noord-Holland) · Beperkte kennisinfrastructuur/ aanbod hoger onderwijs · Weinig grootbedrijf · Weinig echt hooggeschoolde werkgelegenheid · Weinig echt laaggeschoolde werkgelegenheid/ productiewerk · Relatief laaggeschoolde beroepsbevolking · Onevenwichtige opbouw van groep beschikbare hoger opgeleiden · Onvoldoende in-, door- en uitstroom in beroepsonderwijs · Tekort aan stageplaatsen · Voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid (zij het minder dan elders). Beperkt zicht op de omvang van voortijdig schoolverlaten · Beduidend minder sterke daling van aantal AO-uitkeringen dan landelijk gezien (met name in Noord-Kennemerland) · Nog steeds stijgend aantal WW-gerechtigden (zij het minder snel) · Substantiële harde kern van langdurig werklozen (bijstandsgerechtigden) met name in grotere gemeenten. Relatief laag opleidings- en competentieniveau en relatief oud. Mede daardoor moeilijk inzetbaar op reguliere arbeidsmarkt · Tekorten aan aantal specifieke (technische, zorg- en onderwijs)beroepen · Omvangrijke uitgaande pendel (met name vanuit Noord-Kennemerland) · Brain drain van jongere hoger opgeleiden

Bestellen

De deelrapporten en het uitgebreide bijlagenrapport kunt u downloaden via www.rpa-nhn.nl
 Een gedrukte versie van de deelrapporten kunt u opvragen via sharon.smit@rpa-nhn.nl

Gebruikte afkortingen

ABW	Algemene Bijstandswet (per 1 januari 2004 vervangen door de WWB)
AO-uitkeringen	Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO/WAZ/WAJONG)
BBC	Bureau voor Budgettencontrole
BBL	Beroepsbegeleidende Leerweg
BBP	Bruto Binnenlands Product
BO	Beroepsonderwijs
BOL	Beroepsopleidende Leerweg
BPV-plaatsen	Beroepspraktijkvormingsplaatsen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Planbureau
CPB	Centraal Planbureau
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HZW	Hoe zoeken werkzoekenden
ID-banen	Instroom-/Doorstroombanen
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
KBB	Kenniscentrum Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
KvK	Kamer van Koophandel
KW	Kwartaal
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
NHN	Noord-Holland Noord
NWW	Niet-werkende werkzoekenden
MEV	Macro Economische Verkenning
RPA	Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid
UWV	Uitvoering Werknemersverzekeringen
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VLZ	Verlenging Loonbetalingsverplichting bij Ziekte
WAJONG	Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWIK	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars

Het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPA-NHN) is een samenwerkingsverband tussen de bij de arbeidsmarkt betrokken partijen in Noord-Holland Noord. Doel van het platform is tot een betere afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te komen om zo de sociaal-economische structuur van de regio Noord-Holland Noord te versterken. Het RPA buigt zich over regiospecifieke arbeidsmarkt vraagstukken en wil door afstemming van beleid van de deelnemende partijen tot een meer efficiënte en effectievere inzet van middelen komen.

Voor het formuleren van effectief arbeidsmarktbeleid is arbeidsmarkt informatie onontbeerlijk. Om die reden heeft het RPA-NHN door Research voor Beleid en SEO economisch onderzoek een studie laten verrichten naar de arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord. Deze studie omvat een schets ('foto') van de situatie op de regionale arbeidsmarkt in 2005 en een vooruitblik op de omstandigheden en de te verwachten discrepanties op de regionale arbeidsmarkt in 2010. De resultaten van deze studie worden gepresenteerd in twee deelrapporten en een uitgebreid bijlagenrapport.

KAMER VAN KOOPHANDEL
NOORDWEST-HOLLAND

Samenwerkende
gemeenten Noord-Holland Noord

seo economisch onderzoek

Colofon

Uitgave

Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord
Kamer van Koophandel Noordwest-Holland
WGR-regio Kop van Noord-Holland
WGR-regio Noord-Kennemerland
WGR-regio West-Friesland

Onderzoek + samenstelling rapport

Research voor Beleid
SEO Economisch Onderzoek

Begeleidingscommissie onderzoek

Kees Zwakman (projectleider namens RPA-NHN)
Jan Batstra (Gewest Kop van Noord-Holland)
Martin de Boer (Kamer van Koophandel Noordwest-Holland)
Paul Rijs (CWI Noordwest-Nederland)
Sharon Smit (RPA-NHN)

Productie en ontwerp

YBosman PRoMOTOR
© Burghout design & druk
2006

Oplage

1.000 exemplaren

Bestellen

De deelrapporten en het uitgebreide bijlagenrapport kunt u downloaden via www.rpa-nhn.nl. Een gedrukte versie van de deelrapporten kunt u opvragen via sharon.smit@rpa-nhn.nl.